ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4250 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 17/1 ՄԱՐՏ 1900 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 29 ՇԷՎՎԱԼ 1317 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4250

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) عزیزلی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաւունկեանց խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոյսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան
» » » » վեցամսեայ. 30 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ներգակեալ թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Անգլիոյ և Թրանսվալի միջեւ պատերազմը հրատարակուելէն 2 ամիս առաջ, երբ համաձայնութեան մը հաւանականութեան վրայ՝ պարբերաբար յուսալից կամ անյոյս տեղեկութիւններ կը հաղորդէին հեռագրական դործակալութիւնները, բացարձակ ապահովութեամբ յայտարարեցինք, այս սիւնակներուն մէջ, թէ այդ համաձայնութիւնը անկարելի է դի, իրաց բնական ընթացքով, պատերազմը անխուսափելի էր Անգլիոյ եւ Թրանսվալի միջեւ։ Նոյն առթիւ կ'աւելցնէինք թէ այդ պատերազմը պիտի տեւէր օրքան կրնայ տեւել առիւծի մը և կատուի մը միջեւ տեղի ունեցած կռիւ մը։

Երբ պատերազմը հրատարակուեցաւ, Պուէրներու կողմէ, Անգլիոյ հակառակորդ եւրոպական ազգաց մամուլը սկսաւ, ի ձայն թմբուկի և տաւղի, հռչակել այն սկզբնական յաջողութիւնները զոր Պուէրները ձեռք բերին և շատ բնական էր որ ձեռք բերին իրենց հակառակորդներուն վրայ, այնպէսի ժամու մը ուր անպատրաստ Անգլիա, իր երկրէն անհուն հեռաւորութիւն օտնեցող հողի մը վրայ, յանկարծակի եկած էր, Պուէրներուն պատերազմի անգուշակելի յայտարարութենէն։

Միւս կողմէ, թմբելու համար այն նախանձի անուն պաշարը զոր ֆրանսական մամլոյ անհեռատես մասը կուտակած էր հնաւանդ թշնամւոյն, Անգլիոյ դէմ, առելութեան ազգային նախապաշարման մէջ, զրպարտութեանց երկար շարք մը երեւցաւ անլսելի ամբաստանութեան մը մէջ, երբ թէ Թրանսվալի ոսկեհանքերուն տիրանալու, այսինքն շահու տենչանքը եղած ըլլար Անգլիոյ քաղաքականութեան առանցքը, պատերազմի շարժառիթը, Գոէրներուն դէմ։

Բայց ինչպէս որ պատերազմը դեռ չծագած կը յայտարարէինք այս տեղ, դժուար չհերու անիրաւ կռիւ մը չէր որ տեղի կ'ունենար Հարաւ Ափրիկէի այդ խորերուն մէջ. իրաւունքի եւ պարտականութեան, ապրելու իրաւունքին, վերջապէս ի սկզբանէ աշխարհի մարդկային ազգի ինչպէսնաև բոլոր գործարաւոր էակներու ծննդեան և անհետացման վրայ ազդող struggle for life, կեանքի պայքարի, օրէնքն էր որ կը դործեր, այդ օրէնքին յարուցած փիզիքական, ընկերաբանական և փիլիսոփայական բոլոր դայլափարներու և անդրդուելի ազդեցութիւններու վեհապանծ ստորոգելիքներով։

Ինչպէս որ քաղաքակրթեալ Եւրոպա կ'երթայ և պարտաւոր է երթալ Ափրիկէի, Զինու և աշխարհի այլ հեռաւոր մասերու մէջ սփռել այն լուսաւորութեան տարրերը որոնք, իրաց բնական ընթացքով, պարտին ընդհանուր մարդկութեան բաժին ըլլալ, Անգլիա դացած էր հարաւ Ափրիկէ՝ դարերու ընթացքին մէջ, Անգլիոյ ժողովուրդին իրաւունքի, պարտականութեան, աշխատութեան, և այլ մարդկային և ընկերաբանական պայմաններու վրայ ստացած և կազմած լուսամիտ դաղափարները սփռելու համար։

Իրաւ է որ Անգլիա այս անդամ իր դէմը չէր դաներ Դաֆիներ, կամ Դռուժիրներ որոնց հարկ պիտի ըլլար քաղաքակրթութեան այբուբենը ուսուցանել, բայց պէտք չէ մոռնալ թէ քաղաքակրթութիւնն ալ, ինչպէս գիտութիւնը և ինչպէս ամէն բան, ատիճանաւոր է միշտ և թէպէտ Թրանսվալի ժողովուրդը, իբր բնիկ Եւրոպացի, կրնայ շատ աւելի բարձր առտիճանի մը վրայ դտնուիլ քաղաքակրթութեան սանդուղքին վրայ քան թէ Զուլուն ու Դաֆիրը, բայց այդ բանը չարգելուր բնաւ որ Անկլօ Սաքսօնէն, մարդկային սեռին այդ ֆիզիքապէս, մտաւորապէս և բարոյապէս գերազանցորէն օժտուած ցեղէն, դեռ շատ բան սորվելու հարկին մէջ գըտնուի։ Այս այդ պատմական ու ընկերաբանական դերակշռութիւնն է զոր երկար ու արիւնռուշտ պայքարներէ վերջը Անգլիա օրինապէս ալ նուիրագործած էր Թրանսվալի մէջ, որ վերջին անգամ տորդաձելու պէտքն զդաց, այն խել մը Թրանսվալեան ընտրողական՝ տուրքի եւ այլ յետադէմ օրէնքներուն պատճառաւ որոնք գուցէ արդարանալի՝ պէտք տարրին և կառավարութեան մտածելու եղանակին տեսակէտով, բոլորովին անիրաւ էին Մեծն Բրիտանեան հպատակներու ազատական հայեցքներու և մարդկային իրաւունքի ըմբռնումներուն տեսակէտով։

Եթէ նախանձոտ մամուլը կամ անգլատեաց հանրային կարծիք մը Անգլիոյ կատարած դերին մէջ ուրիշներու իրաւանց վրայ ոտնձգութեան նկրտում՝ մը կը տեսնէ կամ՝ տեսնել կը ձեւանայ, պատմագէտը ու փիլիսոփան աւելի վերէն կը նային այդ խնդրոյն վրայ և կ'ըսեն թէ «ոչ Բրիւկէր և ոչ ալ Զամբրլէն յանցաւոր են տեղի ունեցած արիւնահեղ պատերազմին մէջ։» Մարդկային ազգի, նոյն իսկ կեանքի պատմութեան մէկ սովորական արարուածն է որ կը կրկնուի այսօր ի Թրանսվալ, ինչպէս ամէն տեղ, նոյն իսկ ամէն բոպէ որ կ'անցնի։ յառաջդիմութեան անվիճելի և անդրդուելի օրէնքին տիրապետութիւնն է որ Նախախնամութիւնը ամրանած է իր անքննադատելի իմաստութեամբ։ Մարդիկ, ինչպէս ազգերը, և աւելի ընդարձակ առմամբ նոյն իսկ տիեզերքը, անդրդուելի օրէնքներու ենթակայ, իրենց ըստ երեւոյթին կամաւոր չարժումներուն մէջ, դարձեալ կը հետեւին նախասահմանեալ և նպատակաւոր ուղղութեան մը, ուղղութիւն մը որ ամէն բան դեպ ի մէկ կէտի մը, յառաջդիմութեան անյաղթելի առանցքին շուրջը կը դարձնէ։

Անգլիոյ տարած վճռական յաղթութիւնը զոր հեռագիրները երէկ ծանուցին մեզ, միայն Անգլիոյ յաղթութիւնը չէ ուրեմն. անկէ պիտի օգտուին բոլոր օտար հպատակները որ կը բնակին ի Թրանսվալ, Ֆրանսացիներ, Գերմանացիներ, Հայեր, Նոյն իսկ Թրանսվալցիք որ կը հակառակին անոր։ Մարդկային պարագայ մը եւս որ ցոյց կուտայ մարդուն թէ բոլոր այն կռիւները ու վէճերը որ կը մղուին մարդոց մէջ, միշտ համաձայնութեան և շահերու շուրջը կը դառնան և յաղթութիւն ու պարտութիւն բառերը փոխադարձ նախապաշարմանց տեսակէտով դոյութիւն ունին միայն, մինչդեռ միակ յաղթութիւնը, վերջ ի վերջոյ, յառաջդիմութեանն է ուրկէ միշտ կ'օգտուին բարեբաղդաբար յաղթողն ու յաղթուողը միանդամայն։

Զ. Ե.

ՋԵՐՄՈՒԿԻՆ ԱՒԱՆԴԱՎԷՊԸ

Անջրդի գիւղ մըն է, չինուած Եփրատայ մօտերը։ Բաւական կանոնաւոր դիրք մը ունի գիւղը։ Հիւսիս արեւմուտքէն կը բարձրանան քարուտ գագաթներ, որոնք իրենց բնական յարմարութեամբը կը կոչուին Զամչիդար՝ ուր կը գտնուին գիւղին այգիները, Դարատակ՝ որ գիւղին մօտաւոր անտառն է, Թիւրմիկիֆ՝ որ Հարէմ տէրէսիով կը զատուի Խաչքար բլրակէն, Գէլբոն (գայլ բոյն), Սուվատ և Բէրդամուկ։ Բուն հիւսիսէն կը տարածուի Վարդիարս կոչուած դաշտերէն, դէպի արեւելք՝ գիւղին մօտ կը գտնուի Ս. Թորոս ուխտատեղին, որուն գլուխը կ'երկարի Խաչէրը կոչուած սարահարթը. հարաւ արեւելքէն կը տեսնուի մինչեւ Ս. Գէորգ ուխտատեղին. իսկ հարաւէն Կլորխարտակը և Բերթակի ձորերը։

Ինչպէս կը տեսնուի, հրապուրիչ միջակայք մը ունի Անջրդի՝ ա՛յդքան անուններով պիսակուած սարահարթ հողի մը մէջ։

Մենք դէպի արեւելեան հիւսիս կ'երթանք, անցնելով Կարբիկիարէն (1), մանուկներուն փչելու. ուրիշ անգամ մը ալ երբ Տ. Լուսոն հովանոցին ծայրովը կը գրգռէր, օդակը հափշտեց կլեց։ Վերջապէս, կորսուեցաւ։

Ֆէլիսիթէ խոտին վրայ դրած էր որ զովանայ, վայրկեան մը հեռացաւ. և երբ վերադարձաւ, թռչակը չկ'ար նախ մացառներուն մէջ փնտռեց, ջրին եզերքը և տանիքներուն վրայ, առանց մտիկ ընելու տիրուհին որ կը պոռար։—«Զգուշացէ՛ր. խելքի՛դ է եկեր։ Յետոյ Բօն-լէ՝ վէքի բոլոր պարտէզները աչքէ անցուցանցուցին՝ կը կեցնէր։ — «Արդեօք տեղ մը տեսա՞ք թռչակս։» Թռչակը չճանչցողներուն անոր նկարագրութիւնը կ'ընէր։ Ցանկարծ զառ ի թափին վարի կողմը՝ Զաղացքներուն եռին՝ կարծեց նշմարել՝ կանաչ բան մը որ կը թռչտէր։ Բայց երբ դարուվարին վերի դին եկաւ նայեցաւ, բան չկար։ Փերեզակ մը իրեն ըսաւ որ քիչ մը առաջ Սէն-Մըլէն, Սրմոն խաթունին խանութին մէջ տեսեր էր զայն։ Վազեց դնաց։ Ըսին իրեն թէ անանկ բան չեն գիտեր։ Վերջապէս տուն դարձաւ, ուժասպառ, մուճակները պատառ պատառ, մահը սրտին մէջ. և նստարանին մէջտեղը նստած, Տիկինին քով, պատմելու վրայ էր ըրած բոլոր ջանքերը, և ահա թեթեւ ծանրութիւն մը եկաւ ինկաւ ուսին վրայ, Լուսո՛։ Ո՞ր սատանային ծակը մտեր էր։ Թերեւս չբզկայքը պտտեր էր։

Մինչեւ որ այս սրտադողէն ինքզինքը գտաւ, շատ բան քաշեց, կամ մանաւանդ բնաւ ինքզինքը չգտաւ։

Անգամ մը ցուրտ առնելով փողացաւ ունեցաւ. քիչ ժամանակ եաքը՝ ականջի ցաւ եկաւ վրան։ Երեք տարի վերջը խուլ եղած էր. ու շատ բարձր կը խօսէր, նոյն իսկ եկեղեցին։ Թեպէտեւ իր ունեցած մեղքերը՝ առանց իրեն անպատուութիւն և ուրիշներուն առջեւ անպատեհութիւն յառաջ բերելու՝ կրնային ծանուցուիլ թերթին ամէն կողմը, Տ. երէցը յարմար դատեց որ աւանդատան մէջ միայն խոստովանեցէ՛ զայն։

Ցնորական վժվժուկներ իր տագնապը կատարեալ կ'ընէին։ Շատ անգամներ տիրուհին իրեն կ'ըսէր — «Օ՜ֆ, ո՛ւշապ ալ տխմար ես։» Ան ալ, չորս դին բան մը փնտռելով, կը պատասխանէր. «Այո, Տիկին։»։

Իր գաղտիարներուն փոքրիկ չրջանակը աւելի եւս անձկացաւ, և զանգակներուն հնչիւնը, եղերուն բառաչիւնը այլ եւս գոյութիւն չունէին։ Բոլոր էակները ուրուականներու լռութեամբ կը շարժէին, կը գործէին։ Միակ ձայն մը կը հասնէր հիմա ականջին, իր թռչակին ձայնը։

(1) Կարբիկ սեւ-գորշագոյն քար մըն է փխրուտ և իւղոտ. կը գործածուի միայն ծածկելու հարթ տանիսները, ուր անձրեւի աղդեցութեան տակ կը քարանայ. կղմինարի գործածութիւնը յոյժ հաղուադէպ է։

(2) Զմշիածագի գիւղերէն մէկն է Միատուն. իր գլուխը կը բարձրանայ խոշոր ժայռ մը, որուն արեւմտակողմի խոռոչին բացքերան անունը կու տան։ Տեղացիք իրենց հարանեկան առտնին աւրտոդութիւններու միջոցին, Հարսն ու փեսան կը փաթթեն սաւանի մը մէջ, և զանոնք խաղցնելով կ'երգեն.

Ծլիս ու ծաղկիս
Փաթթուիս պաղկիս,
Բաց բերանն ի վար գնտոլվիս
Զը քակվիս։

(3) Զուան մը մէջքէս կապելով ինքզինքս վեր քաշել տուի ժայռերէն, ելլել այցելելու համար այդ քարայրներէն մէկը։ Դեռ կը գտնուին հոն՝ իբրեւ նշան բնակչութեան՝ հողէ ամաններու կոորուանքներ, որոնցմէ մին մեր մատ կը գտնուի։

ՈՐԲԵՐՈՒ ԱՊԱԳԱՆ

ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

Որբերուն արհեստ սովրեցնելու ձեռնարկը մտքիս մէջ ուրուագծեց ընտանեկան անուշ պատկեր մը որ տարիներու դէպի մը տակ ծածկուած է։

Զատկի գիշերն էր, առտուան դէմ, և Հրանտ, հրեշտակի մը մանկական քնքշութեամբ, իր հօրն ու մօրը ձեռքէն բըռնած եկեղեցիէն տուն կը դառնար, ուրախ դուարթ, կարմիր հաւկիթի հրապոյրը կրկին վայելելու տենչով։ Առջի գիշերուընէ մայրը խոստացած էր շատ մը հաւկիթ տալ իրեն՝ ընկերներուն բաժնելով անոնց հետ խաղալու համար։

Շնորհաւորական այցելութիւնները կը սկսին։ Զատկին երկրորդ օրը։ Հրանտի քեռին չուշանար, կուգայ եւ հարցափորձը կը սկսի.

—Է՛, Հրա՛նտ, տեսնենք ի՞նչպէս անցուցիր Զատիկը։

—Զէ՛, Զատիկը չանցաւ քեռ, մո՛ռեցաբար, վաղն ալ Զատիկ է, վաղն ալ պիտի խաղամ։

—Ադէ՛կ, ի՞նչ ըրիր սա քանի մը օրս, պատմէ նայինք։

—Պատմե՛մ, ո՞ւր տեղէն պատմեմ, ինքը, ձեռքերը կրկնացակին տակ, փոքրիկ սև փայտամոյկերովը, արագ արագ կը քալէր սալայատակին մէջտեղէն։

Անտառին մէջէն անցաւ, Հօ-Շէնէն անդին անցաւ, հասաւ Սէն-Կասիէն։

Իր ետեւէն, փոշիի ամպի մը մէջ և վայրէջքէն յափշտակուած, Թղթատար կառք մը թաթառի պէս կը խոյանար սրարշաւ, քառատրոփ Տեսնելով այդ կինը որ մէկդի չէր քաշուեր, կառուղիը կառաջնորդողներն վեր ելաւ կանգնեցաւ, ու կառավարն ալ կը պոռար, մինչդեռ իր չորս ձիերը զոր չէր կրնար զսպել՝ ընթացքին աւելի կը փութացնէին, առջեւի երկուքը Ֆէլիսիթէի քսուելով կ'անցնէին. կառուղիը երասանկները մէյ մը ցնցելով զանոնք ճամբուն եզերքը նետեց. բայց զայրագին՝ վեր վերցուց դարձեալ բաղուկը և, բոլոր ուժովը, իր մեծ խրազանովը՝ Ֆէլիսիթէի պորտէն մինչեւ ծոծրակը այնպիսի բուռն հարուած մը լիցեցուց, որ կռակին վրայ ինկաւ։

Երբ սթափեցաւ, առաջին շարժուածքը եղաւ սանդը բանալ։ Լուլու բարեբաստաբար բան մը չէր եղած։ Այ այտին վրայ այրում մը զգաց. երբ ձեռքերը հոն տարաւ՝ նայեցաւ որ կարմիր էին։ Արիւնը կը հոսէր։

Թարգմ. Ց. ՍԷՓԷԼԼՆ

(Շարունակելի)

—)(11)(—

ՊԻԻՍԹԱՍ ՖԷԼՕՊԻՍ

ՊԱՐԶՈՒԿ ՍԻՐՏ ՄԸ

Դ.

Ընդհակառակը, մանաւանդ թէ համակրանք մը ունէր Թութակին նկատմամբ, այն ատիճան որ, զուարթամիտ ըլլալուն, կ'ուզէր հայհոյութիւններ սորվեցնել անոր։ Ֆէլիսիթէ, որ այս բաներէն սարսափ կը զգար, խոհանոցը դրաւ զայն։ Շղթայկը հանեց, ու տանը մէջ ազատին անդին կը պտտէր։

Երբ սանդուխէն վար կ'իջնէր, կուտային կեռը ատիճաններուն կը կրթնցնէր, աջ ոտքը վեր կը վերցնէր, յետոյ ձախը. ու Ֆէլիսիթէ կը վախնար որ այդպիսի մարմնամարզական շարժումներ գըլխու պտոյտ չպատճառէին անոր։ Հիւանդացաւ, ալ չէր կրնար ոչ ուտել ոչ խօսիլ։ Լեղուին տակը թանձրամիս մը կար, ինչպէս որ երբեմն հաւերը կ'ունենան։ Բժշկեց զայն՝ այդ մսիկը եղունգներովը փրցնելով։ Պ. Բոլ որ մը անխոհեմութիւնը ունեցաւ սիկառի մը մուխը անոր ռունգերուն փչելու. ուրիշ անգամ մըն ալ երբ Տ. Լուսոն հովանոցին ծայրովը կը գրգռէր, օդակը հափշտեց կլեց։ Վերջապէս, կորսուեցաւ։

Ֆէլիսիթէ խոտին վրայ դրած էր որ զովանայ, վայրկեան մը հեռացաւ. և երբ վերադարձաւ, թռչակը չկ'ար նախ մացառներուն մէջ փնտռեց, ջրին եզերքը և տանիքներուն վրայ, առանց մտիկ ընելու տիրուհին որ կը պոռար։—«Զգուշացէ՛ր. խելքի՛դ է եկեր։ Յետոյ Բօն-լէ՝ վէքի բոլոր պարտէզները աչքէ անցուցանցուցին՝ կը կեցնէր։ — «Արդեօք տեղ մը տեսա՞ք թռչակս։» Թռչակը չճանչցողներուն անոր նկարագրութիւնը կ'ընէր։ Ցանկարծ զառ ի թափին վարի կողմը՝ Զաղացքներուն եռին՝ կարծեց նշմարել՝ կանաչ բան մը որ կը թռչտէր։ Բայց երբ դարուվարին վերի դին եկաւ նայեցաւ, բան չկար։ Փերեզակ մը իրեն ըսաւ որ քիչ մը առաջ Սէն-Մըլէն, Սրմոն խաթունին խանութին մէջ տեսեր էր զայն։ Վազեց դնաց։ Ըսին իրեն թէ անանկ բան չեն գիտեր։ Վերջապէս տուն դարձաւ, ուժասպառ, մուճակները պատառ պատառ, մահը սրտին մէջ. և նստարանին մէջտեղը նստած, Տիկինին քով, պատմելու վրայ էր ըրած բոլոր ջանքերը, և ահա թեթեւ ծանրութիւն մը եկաւ ինկաւ ուսին վրայ, Լուսո՛։ Ո՞ր սատանային ծակը մտեր էր։ Թերեւս չբզկայքը պտտեր էր։

Մինչեւ որ այս սրտադողէն ինքզինքը գտաւ, շատ բան քաշեց, կամ մանաւանդ բնաւ ինքզինքը չգտաւ։

Անգամ մը ցուրտ առնելով փողացաւ ունեցաւ. քիչ ժամանակ եաքը՝ ականջի ցաւ եկաւ վրան։ Երեք տարի վերջը խուլ եղած էր. ու շատ բարձր կը խօսէր, նոյն իսկ եկեղեցին։ Թեպէտեւ իր ունեցած մեղքերը՝ առանց իրեն անպատուութիւն և ուրիշներուն առջեւ անպատեհութիւն յառաջ բերելու՝ կրնային ծանուցուիլ թերթին ամէն կողմը, Տ. երէցը յարմար դատեց որ աւանդատան մէջ միայն խոստովանեցէ՛ զայն։

Ցնորական վժվժուկներ իր տագնապը կատարեալ կ'ընէին։ Շատ անգամներ տիրուհին իրեն կ'ըսէր — «Օ՜ֆ, ո՛ւշապ ալ տխմար ես։» Ան ալ, չորս դին բան մը փնտռելով, կը պատասխանէր. «Այո, Տիկին։»։

Իր գաղտիարներուն փոքրիկ չրջանակը աւելի եւս անձկացաւ, և զանգակներուն հնչիւնը, եղերուն բառաչիւնը այլ եւս գոյութիւն չունէին։ Բոլոր էակները ուրուականներու լռութեամբ կը շարժէին, կը գործէին։ Միակ ձայն մը կը հասնէր հիմա ականջին, իր թռչակին ձայնը։

Իբրեւ թէ զինքը զբօսնելու համար, Լուլու չամբրաշարժին թըքթըքին, ձրկնավառի մը սուր աղաղակին, դիմացը ընակող կահագործին սղոցին ձայնը կը հանէր. և երբ դրան զանգակիկը կը հնչէր, Տ. Օպէնի ձայնին նմանութիւնը կ'ընէր։—«Ֆէլիսիթէ՛, դո՛ւռն է, դո՛ւռը։»

Տրամախօսութիւններ կ'ընէին, ան, թութակը, ցայգ զրուցելով իր խաղացակին երեք պարբերութիւնները, եւ միւսը, Ֆէլիսիթէ, պատասխանելով անոնց այնպիսի բառերով որ այլեւս կապակցութիւն չունէին. բայց որոնց մէջ իր սիրաը կը զեղանէր։ Իր կղզիացման վիճակին մէջ, Լուլու զաւակ մը էր գրեթէ, տարփաւոր մը։ Իր մտերն ի վեր կը մագլցէր, չրթունքները կը խածխծէր վզոցին կը սլլուէր. և երբ ծծմայրներուն ըրածին պէս՝ գլուխը տատանելով ճակատը կը կքէր, գդակին մեծամեծ թեւերը միասին կը դողդողային։

Երբ ամպեր կը կուտակուէին և որոտումը կը գոռար, ճիչեր կ'արձակէր։ Թերեւս իր հայրենի անտառներուն թօնրկեցները յիշելով։

Զուրին առուակախոտումը իր զառանցանքը կը գրգռէր. խելայեղ կը թեւածէր թրթռալով, մինչեւ առատաղը կը բարձրանար, ամէն բան կը կործանէր, և պատուհանէն կ'երթար պարտէզը ջրերուն մէջ կը տապտկէր. բայց շուտ մը կը վերադառնար, վառարանին փայտակալներէն մէկուն վրայ կը կենար, և փետուրները շորցնելու համար ցատկռտելով, մերթ պոչը ցոյց կու տար, մերթ կոսուցը։

1837ի սոսկալի ձմեռուան մէջ առաւօտ մը որ ցուրտին պատճառաւ վառարանին առջեւը դրած էր զայն, մեռած գտաւ, վանդակին մէջտեղը, գլուխը վար, և մագիլները երկաթի թելերուն մէջ։ Արդեօք արեան հաւաքումը՞ մը մեռած էր։ Կարծեց որ աղատքլլով թռուցուած էին զայն. և թէպէտ բնաւ ո և է ապացոյց չկար, կասկած ըրաւ Ֆապիւի վրայ։

Այնչափ լացաւ որ տիրուհին բաւ իրեն։—«Վեցնել չի տա՞ս։»

Խորհուրդ հարցուց դեղագործին, որ միշտ բարեկամ եղած էր Թութակին։

Ան ալ Հավա գրեց։ Ֆէլաչէ անուն մարդ մը այս գործը ստանձնեց։ Բայց որովհետեւ պնդակառքին մէջ երբեմն ծրարները կը կորուսէին, միտքը դրաւ որ ինքը անձամբ տանի զայն մինչեւ Օնֆլէօռ։

Տերեւաթափ խնձորենիներ իրարու կը յաջորդէին ճամբուն եզերքներուն վրայ։ Փոսերը սառոյցով ծածկուած էին։ Շուներ կը հաչէին ագարակներուն չուրջը. և ները յար եւ նման, բացի բերանացի աւանդութեան յիրիւրած աւելորդաբանութիւններէն. «Դուստր... չահապին... հարաւ ի դիւէ չարէ, և ո՛չ կարէին բժշկել...»։ Ինչ որ Ցայսմաւուրքի մէջ կը պատմուի Աբերկիոսի անուամբ, աւանդավէպը անգիր փոխանցումով Մծբնայ հայրապետին կու տայ զանոնք, առանց մըտածելու թէ ի՞նչ յարաբերութիւն կամ աղերս ունի Մծբնայ հայրապետը Ֆրէնկիստանու չահապին ու Անջրդիի Ջերմուկին հետ։ Ցայսմաւուրքէն կը տեսնուի որ Աբերկիոս եպիսկոպոս Յերապոլսոյ, երբ դարձաւ Անտոնինոսի մօտէն, անցաւ Հրդ Եփրատ գետ, և դնաց այցելել ի Մծբին և ի Միջագետս։ Որովհետեւ Աւանդավէպին մէջ Մծբնայ հայրապետին անունը չյիշուիր, հաւանական է ենթադրել թէ Աբերկիոսի ի Մծբին այցելութիւնը պատճառ տուաւ ժողովրդական կողմէ Մծբնայի կոչուելու։ — Ցայսմաւուրք Աբերկիոսի վարուց մէջ կը յիշատակէ սա պարագան եւս։ իր ճամբորդութենէն վերջ դարձաւ ի Յերապոլիս, «և ի մօտաւոր անջրդի լեռն աղօթիւք նորա ջուր բղխեաց»։ Հոս այլ եւս չփոթութիւնը կը սկսի աւելի եւս ճեւաւորուիլ. Աբերկիոս կը ճամբորդէ, ծարաւը զինքը կը նեղէ անջուր լերան մը վրայ, ուր հրաշքով ջուր կը բղխեցնէ (!), իր ծարաւը մարելու համար։ Աւանդավէպը Ցայսմաւուրքի անջրդին՝ որ պարզ ածական մըն է լերան՝ կը չփոթէ Անջրդիի գիւղին յատուկ յորջորջումին հետ, եւ այսու սառ ջուրը կը նոյնացնէ ջերմուկին տաք ու հանքային ջուրին հետ։

Այս աւանդավէպով ոչ միայն ի յայտ կու գայ ժողովրդական մտքի խեղճութիւնը կրօնական հաւատալիքի մասին, այլ եւ շատ որոշ կը շեշտուի լեզուի հիւանդութենէ ծնած այն աղաւաղումն ու աղճատումը, որ շատերու պատմական սխալ ստեղծումներուն պատճառ եղած է։

ՄՈՒՇԵՂ. Վ.ԱՐԱՊԵՏ

ծարլ՞ն, հա՛, կեցիր լսեմ։ Կը տեսնո՞ս աս աղուոր հագուստները, հայրիկս բերաւ չաբաթ մը առաջ։ Հայրիկս շատ կը սիրէ ինծի, նոր կօշի՛կ ալ առաւ, գըլխարկ ալ առաւ. ես ալ հայրիկս կը սիրեմ, ի՞նչ տայի անոր, փարա չունէի, ձեռքը պագի, անանկ խնդաց ո՛ր, ան ալ ինծի պագաւ, հէմ գանձանակիս մէջ մէծ մէծ դրամներ ձգեց. ամէն շաբթու պզտիկ կը ձգէր։

—Է՛, լա՛ւ, մայրիկդ ի՞նչ ըրաւ քեզի, նայինք ո՞ւր գացիր։

—Մայրիկս ի՞նչ պիտի ընէ, ամէն օր կերակուր կուտայ ինծի. ուրիշ կերակուրներ ալ եփեր էր։ Ամէն օր ժամ գացինք երէկ առտու գիշերով գացինք, լեփ-լեցուն մարդ կար, շատ մոմ վառեր էին։

—Մայրիկդ քեզի չսիրե՞ց։

—Սիրե՛ց, ամէ՛ն առեն կը սիրէ ինծի մայրիկս, գիրկը կ'առնէ, կը պագնէ կը պագնէ, չի կշտանար. բայց ի՞նչու կուլայ ինծի սիրելու առենը, դուն գիտե՞ս, սիրելի մօրեղբայր։ Առաջ մը չար տղուն մէկը գիտե՞ս ինծի ի՞նչ ըսաւ. «Դուն հայրիկ չունիս, ըսաւ։—«Ունի՛մ, ըսի, ինծի շաբաթ կը բերէ, նարինջ կը բերէ ըսի։—«Չէ՛, չունիս ըսաւ նորէն։ Ան առեն շատ մը բարկացայ, բռնեցի առ չար տղան, ուժո՛վ մը կոկորդէն սխմեցի մինչեւ որ «ունի՛մ» ասաւ։ Մայրիկս ըսի նէ, նորէն լացաւ. ի՞նչու համար է։

—Ան քեզ շատ սիրելուն համար է Հրանտս. Զատկին բան մըն ալ չտուա՞ւ քեզի, դուն ան ըսէ։

—Պաշիկնե՛ր, հապա կարմրուկ հաւկիթնե՛ր, շատ սիրեցի անոնք։ Ոլո՛տայի. Արամը չար է, ան հարուստ է. մանկապարտէզին մէջ տղաքներուն չի տար իր կերածէն. մայրիկս ըսած է որ ես չուտեցողին ալ տամ։ Տիգրանը բարի է, Արմենակն ալ բարի է. ամէն օր պաներ հաց կ'ուտեն. կը մեղքնամ. ես անոնց միս կուտամ, խնձոր կուտամ. անոնք մեր տունը կուգան, կը խաղնք. փողոց չար տղաքները կ'ելլեն հէ։ Գիտե՞ս, երէկ ալ եկան. Տիգրանին տուի հաւկիթներս, առաջ ան եկաւ. Արմենակն ալ եկաւ, ի՞նչ տայի անոր, հաւկիթ չունէի. մայրիկս վրան վազեցի. շատ բարի է մայրիկս։ հաւկիթ տուաւ, չէօրէք տուաւ, պտուղ տուաւ. կերանք, խաղացինք։ Տիգրանը նոր հագուստ ունէր, ես ալ ունէի, ինչո՞ւ Արմենակը չունենար. Արմենակին բանթալոնը պատռած էր. ի՞նչ պիտի ընէի հին լաթերս, հայրիկս բարի է, նորէն կ'առնէ։ Մայրիկիս ուզեցի, մայրիկս ձա՛յն չհանեց, ինծի պագաւ, «ապրիս» ալ ըսաւ, տուա՛ւ, մէկը գուլպայ ալ դրաւ, բալթոս ալ տուաւ. տարի չիտա՛կ Արմենակին. շատ խնդաց. աղէկ չբրի՞մ մօրեղբայր։

—Շատ աղէկ ըրեր ես, տղաս, ապրի՛ս, նայէ որ մեծնաս երթաս, չունեցողներուն քու ունեցածէդ տաս. հայրիկդ քեզի շա՛տ շա՛տ կը բերէ։ Եկուր նայիմ, ես ալ տամ իմ նուէրս, կ'ըսէ՝ գրպանէն ծրար մը հանելով ու կարմրուկ այտերուն վրայ համբոյրներ ցանելով։

Հրանտ, որբ ու ընկեցիկ մը, Վարդանոյշի խնամատ ձեռքերուն մէջ խմորուած ու կաղապարուած՝ անոր սիրտն ու հոգին կը կրէր։ Տանը մէջ ինքներուն այդ խաղաղ բուրումաւէտ երջանկութեան գիրքը հանգչելուն միակ շարժառիթը ատլեաղ որբին էր, որ իր ոստոստումներով ու անուշ գեղգեղանքներով՝ ամլութեան դատապարտուած մանկամարդ կնոջ մը տառապանքներուն սահման մը դրած էր։

* *

Այն դէպքին վերյուշումը ինծի խորհրդածել կու տայ այն պարագային վրայ, որ այսօր աչքերնուս առջեւ պարզուած է։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ որբեւուն վիճակը, երբ անոնք նախնական կրթութիւն մը ստանալէ յետոյ, նետուին ի բրնց կրթական խնամատուներէն դուրս ու բաղդին հոսանքներուն խաղալիկ դառնան։ Ահա ուշագրաւ պարագայ մը, որ դիս առաջարկի մը կը մղէ։

Համամիտ չեմ որ անխտիր ամէն որբի արհեստ սորվեցուցուի. նոյնը նաեւ որբուհիներուն համար՝ ինչպէս կ'առաջարկէր Արեւելքի Իշմիրի Թղթակիցը։

Թող որբերը դարձեալ իրենց յարիկն տակ խնամուին ու մեծնան, բայց գթասէր ընտանիքներ անոնցմէ մէյ մէկ հատ որդեգրեն, ու միայն՝ գիշերթիկ վարժարաններ յաճախող տղոց պէս՝ կիրակի ու տօն օրերը բերել տան, որպէս զի այդ խեղճերը գէթ պահ մը ընտանեկան յարկի մէջ զգան ինքզինքին, թոնիրին շուրջը, ու չզրկուին այդ հաճոյալի զբօսանքներէն և սակաւատեւ ուրախութիւններէն, Հրանտին պէս, աղուոր հագուստ, նոր կօշիկ, կարմրուկ հաւկիթ ու սիրուն համբոյրներ վայելելով, ու իրենց կարգին անոնց պէս բարի ու ազնիւ աղաքներ դառնալով։

Այդ կերպով, մանուկներուն սրտին մէջ կանուխէն կը տպաւորուի ծնողասիրական զգացումը. ու անոնք, Զատիկ մօտերը, գրասեղաններուն վրայ կը թրուվռան ժամ առաջ իրենց «մայրիկին» երթալու տենչէն բռնկած։ Ու միեւնոյն առեն, ուսումի չոր պաշար մը ամբարելէ զատ՝ հոգիի առցուն վառվռունութեամբ մը կը տոգորուին։ Միտքը՝ դպրոցին, իսկ հոգին ու սիրտը տանը մէջ կը բեղմնաւորուին։

Քիչ շատ խելահաս որբուկ մը նուչէն, չամիչէն, նարինջէն ու կարմիր հաւկիթէն հազա՞ր անգամ աւելի պիտի նախընտրէ մը մը գրկին մէջ հանգչիլ ու անոր տաքուկ պաչիկները առնել։ Որբանոցին մէջ Զատկին ու Մնունդին այդ նուէրէն չե՛ն բաշխուիր։ Ատոնք միայն ընտանեկան երդիքներու տակ՝ մօր մը վարդաթոյր շրթունքներէն կը կաթկթին։

Տարիները կ'անցնին։ Անոնք նախնական կրթութիւն մը ստացած արդէն, ա՛լ վերջին ողջոյնը տալով իրենց սիփոփարար յարկին, պիտի երթան մօրերնուն խնամքը ծծելու և քիչ մըն ալ բարձրագոյն վարժարաններ յաճախելով՝ պիտի պատրաստուին լաւ կեանք մը անցընելու։ Բանի մը տարի ալ Եւրոպա, իբր մասնագէտ շրջան մը բոլորելով՝ անոնք իրենց ծննդավայրը պիտի դառնան մէյ մէկ մարդ եղած։

Այն բարեսէր անձերը, որ պատճառ եղան զանոնք իրենց անկոյուն դիրքէն բարձրացնելու, նախ իրենք պիտի պարարուին հոգեկան անուշ բերկրանքով մը. ու յետոյ, ազգին ընտրեալ պիտի ըլլան զարգացած ու կերթ անձնաւորութիւններ որոնք, առանց նեցուկի, շուկայի մեղի մինոլորտին տակ պիտի փտտին։ Որքուս հիներն ալ նոյն խնամքներուն տակ՝ արդէն հասուն աղջիկներ, ամուսնանալով, ճշմարիտ մայրեր ըլլալու յոյսը պիտի ներշնչեն մեզի։ իսկ առանց մօր մը ընկերակցութեան ու անոր բարձր վերահսկումին, տարակուսելի է թէ ի՞նչ պիտի ըլլային անոնք։

Չէ՛, մե՛զ է իրենց. մայրական ձեռքերու կը կարօտին անոնք, ընտանեկան կենսաբոյր մթնոլորտին ծարաւի են։ Ցաւեցնենք զիրենք։ Մեր քսակներուն բերանը բանալով՝ բարերարի ածան համբաւ մը վաստկելէ յետոյ՝ մեր գլխէն չը վանենք զանոնք։ Հոգ չենք ունիր որ՝ առեւտրոյթ ու ոսկեզօծ կրթութեան մը հրապոյրներուն տակ խամրին այդ մայրազուրկները։

Գ. Գ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՔՐՈՆԵԷ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ

ԶՈՐՍ ՀԱՅԱՐ ԶՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՌՈՒՑՄԱՆ

Այն ընդհանուր ուրախութեան ցոյցերը որոնք տեղի ունեցան Անգլիոյ մէջ Քրոնեէ զօրավարին անձնատուութեան լուրը առնուելուն պէս, ապացոյց են թէ ո՛ր աստիճան մեծ կարեւորութիւն կու տայ անգլիական ժողովուրդը Լորտ Ռոպէրթսի ձեռք բերած այս մեծ յաղողութեան։ Որպէս զի անգլիական ժողովուրդին պէս պարարեալ ազգ մը այդքան խանդավառ ցոյցեր ընէ, պէտք է որ վերջին ամիսներու պարտութիւնները չափազանց ազդած ըլլան անգլիական աւանդական արժանապատուութեան զգացումին։ Այս յաղողութիւնը կու գայ վերջին ամիսներու կրուած ձախողուածներուն վրէժը լուծել ժամանակին, վճռական հարուածով մը որուն աներկբայ հետեւանքը պիտի ըլլայ պոէրական բանակին վհատութիւնը և որ պատերազմին ի նպաստ Անգլիոյ վերջանալուն մեծապէս պիտի նպաստէ։ Այս յաղողութիւնը մանաւանդ անոր համար Անգլիոյ մէջ աւելի խանդավառութիւն կը պատճառէ որ կը զուգադիպի 1881 փետր. 27ին անգլիական բանակին Մաճուպա Հիլի մէջ կրած վճռական պարտութեան որ վերջ տուաւ այն առենուան պատերազմին և ստիպեց Անգլիացիները որ հաշտութիւն կնքեն Պոէրներուն հետ։

Վիքթորիա թագուհին, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց երէկ, շատ ուրախացած է այս յաղողութեանը համար և շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է հարաւային Ափրիկէի անգլիական զինուորներուն։ Պարապետ Լորտ Ռոպէրթսի Անգլիոյ ամէն կողմերէն Լոնտոն հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Քրոնեէ զօրավարին անձնատուր ըլլալու լուրը մեծ ուրախութիւն և ընդհանուր ամբոխամոլութիւն առաջացուցած է։ Լոնտոնի մէջ ժողովրդեան ահագին բազմութիւն մը պատերազմական պաշտօնարանին առջեւ հաւաքուելով ուրախութեան մեծագոյն ցոյցեր ըրած է։

—Լորտ Ռոպէրթսի կողմէ առնուած նոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Անգլիացիներուն ձեռքը գտնի ինկած Պոէրներուն թիւն է չորս հազար։ Անգլիացիներուն ձեռքը ինկած են նաեւ չորս խոշոր ու ինը փոքր թնդանօթներ և երկու մաքսիմ խորտակիչներ։

—Քրոնեէ զօրավարը Քէյբթաուն պիտի ղրկուի։

ԱՆՁՆԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ

ԼՈՐՏ ՌՈՊԷՐԹՍԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Լորտ Ռոպէրթս երեքշաբթի օրուան թուականով Բարտպէրկէն հետեւեալը կը հեռագրէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան.

«Նկատելով որ Քրոնեէ զօրավարին զինուորները վհատած են՝ իրենց օգնութեան հասնող զինուորներուն պարտութեանը հետեւանքով, և նկատելով որ պոէր պետերուն միջեւ անհամաձայնութիւն կայ, որոշեցի վճռական գործի մը ձեռնարկել։ Այս առտու ումբակոծել տուի Պոէրներուն բանակատեղը։ Ցաղղեցանք գրաւել կարեւոր դիրք մը, առանց մեծ կորուստ ունենալու։ Ասոր վրայ Քրոնեէ զօրավարը նամակ մը ղրկեց, որով կը յայտարարէր թէ անպայման կերպով անձնատուր կ'ըլլայ։ Քրոնեէ զօրավարը, իմ պահանջումովս, մեր բանակատեղը եկաւ։ Գերի ինկած Պոէրները իրենց սպաներուն հրամանատարութեամբ, Մոտտէր-Ռիվըրը և ապա Քէյբթաուն պիտի երթան։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴՈՇՏԻՆ

Պատերազմի դաշտին արեւմտեան եւ հարաւային կողմերուն վրայ սա տեղեկութիւնները կը հաղորդուին Բրէթորիայէն.

Բոլէզպէրկ գտնուող պոէր հրամանատարը կը տեղեկագրէ թէ փետր. 21ին բազմաթիւ հեծելազօրքերով յարձակում մը կատարեր է, որով կատաղի ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է։ Անգլիացիները փորձեր են յարձակմամբ գրաւել Պոէրներու դիրքը և մինչեւ 400 եարտա մօտեցեր են Պոէրներու թնդանօթներուն, բայց պարտաւորուեր են ետ քաշուիլ մեծ կորուստներ տալով։ Պոէրները մէկ հոգի վիրաւորուեր է։ Կրոպլէր զօրավարն ալ ընդհարում մը ունեցեր է առանց կորուստի։ Մոտտէր-Ռիվըրի եւ Քոտզրանտի ճակատամարտներուն վրայ հոս տեղեկութիւն առնուած չէ։ Միայն թէ լուր կայ որ Քրոնեէ զօրավարը բուռն ճակատամարտներ կ'ունենայ։ Զօրավարին հաղորդակցութիւնները խզուած չեն։

—Զիվիլիի բանակատեղին կը հեռագրեն փետր. 22 թուականով.

Նաւակամուրջ մը ձգուեցաւ Թուկէյլի վրան, Հլանկուայի լերան հիւսիսային կողմը, և անգլիական հետեւակները անցած գետակը։ Պոէրները քանի մը ռումբ արձակեցին անգլիական զինուորներուն վրայ որոնք, սակայն յառաջացան դէպի միւս կողմը գտնուած բլուրները, ուր կ'երեւայ թէ Պոէրները բաւական բազմաթիւ են։ Անգլիական զինուորները գերեցին Ուիլիի ամրոցը։ Անգլիական նաւային թնդանօթները ռմբակոծեցին Կրոսպէրս-Ռիլոը։ Պոէրները պատասխանեցին Քէյզոպի խոշոր թնդանօթով մը։ Գիտցուեցաւ որ Պոէրներուն Կրին-Հիլէն հեռանալու օրուան առէլի գիշերը բազմաթիւ օռանժցի զինուորներ հեռացած են, բայց յայտնի չէ թէ իրենց տեղը՞ը կը դառնան թէ Քրոնեէ զօրավարին օգնութեան կ'երթան։ Պոէրները լաւ կազմակերպուած բանակատեղ մը ունէին Հլանկուան լերան ետին։ Բանակատեղին մէջ նամակատուն մը ու գիւղատուն մը կար։ Պոէրները տախտակներ զետեղած էին գետին մէջ, անոր անցքը դիւրացնելու համար։ Կը հաստատուի այն զրոյցը թէ Պոէրները իրենց բոլոր զինուորներուն նանակը միայն կը պաշտպանեն։

—Լոնտոնէն փետր. 23 թուականով առնուած լուրերու նայելով Արունտլի մէջ անգլիական զինուորները կը յաղթին յառաջանալ, ատոմճանաքար ետ մղելով Պոէրները դէպի Օռանժի սահմանագլուխը։ Անգլիացիները Քոլէզպէրկի ճամբուն վրայ Մոիֆոնթայնի գիրքը առած են Պոէրներուն ձեռքէն։ Պրապանթ զօրավարն ալ սկսած է յառաջանալ Տորպէլխթէն։

— Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր կը հեռագրէ թէ փետր. 20ին ու 24ին իր կորուստը եղած է 7 մեռեալ, որոց երեքը՝ գնդապետ և 34 վիրաւոր։

—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն փետր. 23 թուականով.

Պաշտօնական զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ այս առտու Բեդրուսպուրիի մէջ թնդանօթաձգութիւն մը սկսեր է։ Այսօրուան համար մեծ ճակատամարտի մը կը սպասուի։ Տիուրիթ զօրավարը երէկ հեռագրեց Բեդրուսպուրէն թէ հանդարտութիւն կը տիրէ, բայց ի քանի մը անհնչան ընդհարումներէ։ Երէկ իրիկուն Անգլիացիները յարձակեցան Պոէրներու գիրքերուն վրայ, բայց ետ մղուեցան։ Քրոնեէ զօրավարը տեղեկագրեց թէ երեկուան ճակատամարտին ատեն ունեցած է 14 մեռեալ ու վիրաւոր։ Տիուրիթ զօրավարը կորուստ չունեցաւ իր կատարած ընդհարումին ատեն։ Ցիրումման հրամանատարը կը ծանուցանէ թէ փետր. 15էն 20, Մոտտէր Ռիվըրի մէջ բոլորովին պաշարուեր է Անգլիացիներուն կողմէ, և թէ փոքրաթիւ խումբով մը յաղղած է դեռակը անցնիլ։ Կիրակի օրը մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ։ Անգլիացիները պատրաստուեցան տիրել Պոէր բանակատեղին, գերի բռնելով նաեւ անոր հրամանատարը։ Մեր գլխաւոր բանակատեղէն հինգ մղոն դէպի հեռուն պաշարուեցանք 2500 Անգլիացիներէ, բայց գիշերը յաղողեցանք ճամբայ մը բանալ՝ մեծ կորուստներ պատճառելով Անգլիացիներուն։ Մենք ունեցանք 7 մեռեալ և 16 վիրաւոր։ Հարկ եղաւ որ ճամբայ մը բանանք, միանալու համար Տիուրիթ զօրավարին որ մօտերը կը գտնուէր։ Մեր ձեռքը ինկած անգլիացի 53 գերիներ արձակուեցան։ Կը ծանուցուի թէ Անգլիացիները երէկ անդադար յարձակեր են Պոէրներուն վրայ, Քոտզրանտի մէջ, հետեւակներով և նիզակաւորներով, բայց ետ մղուեր են։

—Բարտպէրկէն փետր. 22 թուականով կը հեռագրեն անգլիական աղբիւրէ. — Պոէր բանակատեղին ռմբակոծութիւնը այսօր ալ շարունակուեցաւ անընդհատ։ Երէկ գիշեր սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ։ Թնդանօթաձգութիւնը գիշերն ալ շարունակուեցաւ։ Պարէն փոխադրող բազմաթիւ կարաւան մը ժամանեց։ Կ'ըսուի թէ երկու հազար Պոէրներ կը գործեն անգլիական բանակին հիւսիսային կողմը։ Երէկ իրիկուն, առաջին անգամ պարպուած թնդանօթէն ետքը, հետեւակ զինուորներ 200 եարտայի չափ յառաջացան գետակին ուղղութեամբ։ Պոէրներու բազմաթիւ դիակներ գտնուեցան։ Ցիրէնչ զօրավարը նորէն 75 հոգի գերի բռնեց Պոէրներէն որոնք անգլիական գիծերէն դուրս կը փախչէին։

—Բարտպէրկէն անգլիական աղբիւրէ սա հեռագիրը ուղղուած է փետր. 23 թուականով.

Քրոնեէ զօրավարին դիրքը շատ յուսահատական է։ Անգլիոյ թնդանօթները կը տիրեն գեսին եղերքը գտնուած բլուրներուն։ Անցեալ երեքշաբթի անգլիական զօրագունդ մը, յառաջխաղացութեան բուռն շարժումով մը գրաւեց 200 եարտա տեղ՝ Պոէրներու բանակատեղէն։ Պոէր դասալիքներ կ'ըսեն թէ Անգլիացիներուն կրակը շատ սաստիկ էր և թէ Քրոնեէ զօրավար կ'ուզէ անձնատուր ըլլալ, բայց երիտասարդ Թրանսվալցիները արգելք կ'ըլլան։ Պոէրներուն հետ կան կիներ ու տղաք։ Լորտ Ռոպէրթս ծանոյց ասոնց թէ թող պիտի տայ որ բանակատեղէն դուրս ելլեն, բայց Քրոնեէ զօրավարը մերժեց թէ՝ այդ առաջարկութիւնը և թէ բժշկական օգնութիւնները։ Այն բլուրը, որ փետր. 21ին Անգլիացիներուն ձեռքը անցաւ, և ուր 50 Պոէրներ գերի ինկան, ռազմագիտական տեսակէտով մեծ կարեւորութիւն ունեցող դիրք մըն է և Անգլիացիները անոր տիրանալով պիտի կրնան ետ մղել արեւելեան կողմէն Պոէրներուն օգնութեան գալիք զինուորները։

—Բարտպէրկէն անգլիական աղբիւրէ սա հեռագիրը ուղղուած է փետր. 23 թուականով.

Քրոնեէ զօրավարին դիրքը շատ յուսահատական է։ Անգլիոյ թնդանօթները կը տիրեն գեսին եղերքը գտնուած բլուրներուն։ Անցեալ երեքշաբթի անգլիական զօրագունդ մը, յառաջխաղացութեան բուռն շարժումով մը գրաւեց 200 եարտա տեղ՝ Պոէրներու բանակատեղէն։ Պոէր դասալիքներ կ'ըսեն թէ Անգլիացիներուն կրակը շատ սաստիկ էր և թէ Քրոնեէ զօրավար կ'ուզէ անձնատուր ըլլալ, բայց երիտասարդ Թրանսվալցիները արգելք կ'ըլլան։ Պոէրներուն հետ կան կիներ ու տղաք։ Լորտ Ռոպէրթս ծանոյց ասոնց թէ թող պիտի տայ որ բանակատեղէն դուրս ելլեն, բայց Քրոնեէ զօրավարը մերժեց թէ՝ այդ առաջարկութիւնը և թէ բժշկական օգնութիւնները։ Այն բլուրը, որ փետր. 21ին Անգլիացիներուն ձեռքը անցաւ, և ուր 50 Պոէրներ գերի ինկան, ռազմագիտական տեսակէտով մեծ կարեւորութիւն ունեցող դիրք մըն է և Անգլիացիները անոր տիրանալով պիտի կրնան ետ մղել արեւելեան կողմէն Պոէրներուն օգնութեան գալիք զինուորները։

—Բիւթէր հեռագիր մը կը ստանայ թէ Ֆրանսայի ճարտարագէտ Պ. Էյֆոն որ Քուէօզօ զինագործարանին ներկայացուցիչն է Թրանսվալի մէջ, փետր. 16ին մեռեր է։ Պ. Էյֆոն վիրաւորուեր է անգլիական գնդակի մը այն միջոցին երբ թնդանօթ մը կը շտկէր։

—Լուրենսօ-Մարքէզէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանսայի զինուորական կցորդ Տըմանժ հարիւրապետը և Ռուսիոյ զինուորական կցորդ Կուրքօ հաղարապետը որոնք Պոէրներու բանակին հետ պատերազմի գործողութիւններուն պիտի հետեւին, հոն հասեր են։

ՏՈՒԲԻ. ԼԷՕՏՍ

Էֆօ տը Բառիի խմբագիրներէն մէկը Պրիւսէլի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցեր Թրանսվալի ներկայացուցիչ Տոքթ. Էյշոնի հետ որ յայտարարելէ յետոյ թէ ստոյգ տեղեկութիւն մը չունի, սակայն վստահ է Քրոնեէ զօրավարին վրայ, ըսեր է.

«Դիւցազն Քրոնեէի պարտութիւնը, ենթադրելով իսկ որ կատարուած իրողութիւն մը ըլլայ, պատերազմի ելքին նկատմամբ մեզի երկիւղ ազդելու հանգամանքը չունի։ Ես միշտ վստահ եմ մեր դատին արդարութեանը և մեր քաջարի զինուորներուն արիանիքին վրայ։ Պատերազմը իր տեղը պիտի փոխէ, Անգլիացիներուն ստացած բազմաթիւ օգնութիւններուն հետեւանքով։ Այդ է ըլլալիքը։ Համոզուած եմ սակայն թէ Անգլիացիները տակաւին շատ անակնկալներ պիտի ունենան։ Գալով ի նպաստ խաղաղութեան միջնորդութեան մը կամ միջամտութեան մը խնդրին, տակաւին անոր ժամանակը հասած չէ։ Սպասեցէք պատերազմին վախճանին։ Պատերազմը տակաւին աւարտած չէ։ Լորտ Ռոպէրթս դեռ երկար ատեն պիտի տեսնէ թէ պատերազմը դեռ կը շարունակէ։»

ՀԱՆԳԻՍԵՐԸ

Քիմպըրլիէն կը հեռագրեն փետր. 24 թուականով.

Պ. Սէսիլ Ռոտս երէկ նախագահեց Տէ Պիրս Ընկերութեան վարչական Խորհուրդի նիստին։ Մանոյց թէ Ընկերութեան շահն է երկու միլիոն ոսկի և թէ Ընկերութեան կացութիւնը բաւականաչափ է և խիստ գոհացուցիչ վիճակի մէջ կը գտնուի։ Պ. Սէսիլ Ռոտս մեղադրեց Ափրիքանտէրները, ըսելով որ քսան տարի աշխատած են հարաւային Ափրիկէի անկախութեանը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն Բոլիդիճ Գուրհսբոնսկեցի թէ Պոմպէյի մէջ ռուսական հիւպատոսութիւն մը հաստատելու խնդիրը նոր չէ։ Ռուսիա երկու տարի առաջ փափաքած էր որ Պոմպէյի մէջ հիւպատոսութիւն մը ունենայ։ Այն ատեն Լոնտոնի դեսպանը պատասխանած էր թէ Անգլիա սկզբմէ դիտողութիւն մը չունի այդ մասին, եթէ Ռուսիա իր կողմէ արտօնէ որ բրիտանական հիւպատոսութիւն մը հաստատուի Թաշքէնտի մէջ։ Բեդերսպուրգի դանդիճը պատասխանած էր թէ վիճակի մէջ չէ արտօնելու որ ռուսական հիւպատոսութիւն մը հաստատուի Թաշքէնտի և ընդհանրապէս կեդրոնական Ասիոյ նահանգներուն մէջ, եւ թէ այդ մասին Անգլիոյ հետ ալ միւս տէրութիւններուն պէս պիտի վարուի։ Ռուսիա կը յայտնէր թէ Պոմպէյի մէջ երկար ատեն է վեր օտար հիւպատոսութիւններ հաստատուած են։ Բոլիդիճ Գուրհսբոնսկեցի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Բեդերսպուրգի մէջ տիրող ընդհանուր կարծիքին նայելով, Անգլիա քիչ ատենէն պիտի հաւանի Ռուսիոյ առաջարկութեանը։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ.— Բեդերսպուրգէն Տէյլի Թէլեկրաֆի ուղղուած հեռագրի մը նայելով, վերջերս Զարը յայտարարեր է թէ բնաւ պիտի չհաւանի այն տեսակ արարքներու որոնք դժուարութիւններ պատճառեն Անգլիոյ։ Նիքոլաի. բացարձակ չեզոքութիւն կ'ուզէ պահել, թէև իր ժողովուրդը համակիր է Պոէրներուն։

—Բեդերսպուրգէն կը հեռագրեն Քիօլնիճ Զայթունկի թէ Ռուսիոյ կայս. պանքան հինգ միլիոն ռուբլի ղրկեր է Լոնտոն, Պարսկաստանի փափաքին համաձայն, հատուցանելու 1892ի 6% տոկոսաւոր փոխառութիւնը։ Այդ վճարումով կ'ազատին Պարսկաստանի ամէնէն հարուստ նահանգը՝ Ֆարս և Պարսից ծոցին մաքսատունները, որոնք մինչեւ հիմա գրաւի տակ առնուած են Անգլիոյ կողմէ։

—Ռուսական մեծ յածաւորակ մը Պէնտէր-Ապպաս (Պարսից ծոց) հասեր է։ Անգլիական յածաւորակ մը ու թնդանօթակիր մըն ալ նոյն տեղը կ'երթան։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ պատերազմական նախարար Կալլիֆէ զօրավարը թոքատապէ կը տառապի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ. — Պէրլինէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Գերման կառավարութիւնը Վատիկանի հետ կը բանակցի՝ Պէրլինի մէջ պապական նունբրատութիւն մը հաստատելու համար։

ՔՈՆԿՈ.— Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Քոնկոյի անկախ պետութեան դէմ պայքարը կը վերսկսի։ Անգլիական լրագրները կը հրատարակեն ամբաստանութիւնները Ամերիկացիի մը որ կ'ըսէ թէ ականատես վկայ է կատարուած խժդժութիւններուն, թէ մարդակերներ զինուոր կը գրուին եղեր Պէլճիքացիներուն կողմէ և թէ երկրին մէջ սարսափ կը տիրէ։ Ամերիկացին կը պաշտպանէ որ Ասգլիան մէջտեղ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.— Թոքիոյէն առնուած լուրերու նայելով Ռուսիոյ և Ճապոնի առեւտրական յարաբերութիւնները կը զարգանան, որչափ կ'աւելնան երկու երկիրներուն հաղորդակցութիւնները։ Ճապոնէն մասնաւորաբար մետաքս կը ղրկուի Ռուսիա։ Այդ բերքին արտածումը որ 1894ին 10,000 ռուպլի էր 1899ին եղաւ 199,000 ռուպլի։ Օտեսայի, Մոսկուայի և Վարշաւիայի մէջ վաճառատուններ կը հաստատեն յատկապէս Ճապոնական մետաքսներուն համար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ, արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Պրոտրիք, Սըր Զարլս Տիլքի մէկ հարցմանը պատասխանելով, ըսաւ թէ կը խոստովանի որ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ բուռն բաղձանք մը կայ, որպէս զի Քրանսական կառավարութիւնը դրամական հատուցում մը ընէ Վայմարի մէջ (Ափրիկէ) սպաննուած անգլիական սպաներու ընտանիքներուն, և խնդիրը վերջանայ։ Խորհրդականը յարեց թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը ընդունած է որ այդ մասին իրաւարարութիւն մը ըլլայ և միանգամայն փափաք յայտնած է որ այդ կարգի ուրիշ խնդիրներ ալ միեւնոյն իրաւարարութեամբ կարգադրուին։ Պ. Պրոտրիք յարեր է. «Կը յուսամ որ այդ խնդիրը կարգի դրուի։ Անգլիա իր կողմէ դիտողութիւն մը ըրած չէ և կը յուսացուի թէ կարգադրութիւն մը ըլլայ, եթէ նկատողութեան առնուի այն ընդունելութիւնը որ Ֆրանսա ըրած է այդ առաջարկութեան։»

ՍՊԷՅՍԱՆԻ ԱՐՇԻԴԻՔՍՈՒՀԻՆ.—Աւստրիոյ կայսեր հարսին՝ Սպէյֆանի արշիդքսուհիին ամուսնութիւնը՝ Լոնեէյ կոմսին հետ՝ նորէն յետաձգուեր է կարգ մը բանակցութիւններու հետեւանքով որոնք կը կատարուին աւելցնելու համար արշիդքսուհիին հարիւր հազար ֆիորինի թոշակը։ Այդ գումարը յատկացուած է անոր նոր ամուսնութեանը առթիւ։ Նաեւ բանակցութիւններ կը կատարուին Պէլճիքայի Լէոբոլտ թագաւորին հետ, որպէս զի իր աղջիկը՝ Սպէյֆանի արշիդքսուհին՝ «կայսերական Բարձրապատուութիւն» տիտղոսին տեր, զոր այլեւս պիտի չկրէ, վերստանայ «Աբքայական Բարձրապատուութիւն» տիտղոսը զոր ունի ծննդեամբ։

ԲԵՌԼԻՆԻ ՊՈՐԿԷՆ կը հեռագրեն թէ Մոսկուայի օրթոտոքս վանքին կեղերականները հոլանտացի Կիլլօ երէցին յանձներ են եկեղեցական դրօշ մը և սիկի ծացկոց մը որոնք Պոէրներուն պիտի տրուին, իբրեւ նշան խորին համակրութեան։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ. — Հռոմէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով Պապը նպաստաւոր ընդունելութիւն մը չէ ըրած Ֆրանսական կառավարութեան պահանջումին՝ Էքսի և Վալանսի եպիսկոպոսները փոխելու համար, որոնք վերջերս կարգապահութեան հակառակ լեզու մը գործածած էին։ Այդ պարագային մէջ խզում մը հաւանական կը նկատուի, վասն զի այդ երկու եկեղեցականները միշտ տարամադիր են աղմկալից կերպով յայտնել իրենց գաղափարները. նաեւ այն պատճառին համար որ նախկին նախարարութիւնները շատ լաւ յարաբերութիւններ հաստատած էին Վատիկանի հետ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. — կալկաթայէն պաշտօնական աղբիւրէ կը հեռագրեն թէ շատ չափազանցուած են Գոմպէյի լրագրի մը այն վրդովիչ լուրերը որոնց համաձայն Հնդկաստանի մէջ զինուորական պատրաստութիւններ տեսնուած ըլլան։ Ո և է հրաման տրուած չէ շարժման մէջ դնելու երկրորդ զօրաբանակը և կամ հեծելազօրքեր ղրկելու սահմանագլուխը։ Ափղանիստանի սահմանագլուխին վրայ վերջերս առուս զինուորներու թիւը աւելցած ըլլալուն համար, Հնդկաստանի կառավարութիւնը զինուորական կարգ մը զգուշական միջոցներ ձեռք առած է։

ԴԵՐԶԱԿ ԵՒ ՇԱՊԿԱԳՈՐԾ

Ծանօթ վաճառական-դերձակ կարապետ էֆ. Պոյաճեան և շապկագործ Միքայէլ էֆ. Տէր-Դաւիթեան՝ որոնց Վօյվոտայի պահականոցին կիցը գտնուող խանութը այրած էր քովի չէնքէն հրդեհ ծագելուն հետեւանքով, իրենց բազմաթիւ յաճախորդներուն կը փութան ծանուցանել թէ առ ժամանակեայ կերպով հաստատուած են Ղալաթիա, Իզմիրլի օղլու խան, թիւ 10 սենեակը։ 6—10

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

ԶՕՐԱՎԱՐ ՔՐՈՆԵԷ

Թրանսվալի պատերազմին ծագումնի վեր ապահովարար ամենէն նշանակալից դէպքն է Քրոնեէ զօրավարին անձնատուութիւնը՝ 4000 հոգիով, Բար

մանները Սիրքէֆիի կայարանը երթալով բարի գալուստ մաղթեցին դեսպանին ու դեսպանուհիին որոնք ուղղակի Բերա գային։ Տիկին Քոնսթան կատարելապէս առողջացած է։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը հրաւիրագիրներ ղրկած է վաղն իրիկուն տրուելիք պարահանդէսի մը համար։

Գ. ՖԻՇԵԼԷՐՈՎՏ ԼՕՈՒ որ Հնդկաստան ուղեւորելէ առաջ Լոնտոն գացած էր՝ Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ եղած ատեն առկախ մնացած գործերը կարգադրելու, շարաթ օրը մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ նոյն վարչութեան անգլիական նոր պատուիրակ Գ. Սմիթի հետ։

ՀԱՆՔԵՐը.—Մոնիդիէօ կ'իմանայ թէ հանքերու կանոնագրին վրայ նոր յօդուածներ աւելցնելու ծրագիրը մէկ կողմ թողուած է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐը.—Հանրային Պարտքի վարչութիւնը 12,000 օսմ. ոսկի ևս վճարեց Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկաթուղիի միացման գիծին Ընկերութեան՝ իբրեւ երաշխաւորութեան դրամար։

ԱՊԱՀՈՎԻՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿը.— Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա քննութիւններ կը կատարէ Պոլսոյ ապահովութեան Սնտուկին ընդհանուր գործառնութիւններուն նկատմամբ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴը, ինչպէս ծանուցինք, խորհրդակցութիւններ կը կատարէ հրդեհներու առաջքը առնելու համար։ Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առած է հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Տիմիթրաքի Իքիտիս էֆ.ի մէկ ծրագիրը որ զանազան միջոցներ կը պարունակէ հրդեհներու առաջքը առնելու համար։ Ի մէջ այլոց կ'առաջարկէ Պոլսոյ մէջ ջրհանկիր զօրքերու բազմաթիւ խումբեր կազմակերպել։ Պետական Խորհուրդը նկատառման արժանի դատած է այդ ծրագիրը զոր պիտի մատուցանէ նախարարաց Խորհուրդին։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան Գ. Բանասի զաւակները երէկ Իտալիա ուղեւորեցան, ուր կը գտնուի իրենց մայրը։

ՃԷՄԱԼ ԲԷՅ, Ղազի Օսման փաշայի որդին, որ Պէրլինի մէջ հիւանդացած էր, սկսած է ապաքինիլ։

ԱՖԻՈՆ.— Սէլանիկէն հեռագրած են Իզմիրի մեծ վաճառատան մը թէ աֆիոնի աշնան վաճառումը ամէն կողմ նպաստաւոր պայմաններու մէջ կատարուած է և նորածիլ բոյսերը բաւական զարգացած են։ Կը կարծուի թէ այս տարուան բերքը անցեալ տարիէն շատ պիտի ըլայ։

ԱՔԲԻԿԵԱՆ ՏՐԻԳՈՂՍՈՅ առջեւ նաւահանգիստ մը պիտի շինուի, առեւտրական նաւերուն ապահով ապաստանարան մը ըլլալու համար։ Մախքը հարիւր քսան հազար ոսկի կը հաշուուի։

ՀԵՌԱԶԱՅՆ.—Պուլկարիա ու Ռումանիա կը բանակցին երկու երկիրներուն միջեւ հեռաձայն հաստատելու համար։

ԵԱՆԵԱՔԷՆ կը գրեն թէ ռումանական «Բրոբականտա» Ընկերութիւնը վարժարան մը բացեր է Պէրաթի մէջ և թէ ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի աշակերտներուն ընդունելութեանը համար։ Տեղւոյն Ցունաց մետրապոլիտը, շրջաբերական մը ուղղելով քահանայերուն, ծանուցեր է ազգաբարել ժողովուրդին որ այդ վարժարանը աշակերտ չղրկեն։

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐը.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց գործադրութիւնը կանոնագրի մը որ պատրաստուած է՝ մարտ մէկէն սկսեալ կալուածներու մասին կատարուելիք նոր հետազօտութեանց համար։ Այդ կանոնագիրը միջոցներ սահմանած է, որպէս զի այդ գործողութեանց առթիւ անկանոնութիւններ չգործուին։

—Նահանգներուն մէջ ալ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, նորէն կալուածահամարի պիտի ձեռնարկուի, մարտ 1էն սկսեալ։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ ՊԱՑՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց մինչեւ յունիս 1 երկարել՝ Սերպիոյ և Ռումանիոյ հետ կնքուած մաքսային առժամեայ պայմանագրութիւններու պայմանաժամը որ փետր. 15ին աւարտեցաւ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ յանձնաժողովը որոշեց որ ծխախոտէ, մետաքսէ ու խոզկաղնէ զատ տասանորդի տուրքը հողի վրայ բաժնուելով առնուի։ Նաեւ գաւառներու մէջ զանազան անուններով ոչխարներէն առնուած տուրքը միացուի։

ԱՒԱՆՑ ՎԱՍՑԱԿԱՆԻ ԲԻԹԻՆ.—Թուրք լրագիրներու այս օրուան Թիւին մէջ հրատարակուած Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Հայտար Փաշայի Օսման Աղա թաղը Ազիզիէ փողոցին մէջ բաղնիքին կիցը հաստատուած Սոքոլովսքի անուն անձ մը առանց վկայական բժշկութիւն ընելուն համար գրուած է Սկիւտարի ընդհանուր դատախազութեան որպէս զի անոր նկատմամբ օրէնքին տրամադրութիւնը խստութեամբ գործադրուի։ Նաև կը ծանուցանէ թէ դեղագործները չպատրաստեն այդ անձին գրած դեղագիրները։

Բ. ԴՐԱՆ մէջ կազմուած այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունի ճշտել Թուրքեւհեղէն պատերազմին պատճառով վնասուած անհատներու վնասին քանակութիւնը, իր քննութեանց արդիւնքը հաղորդած է աղերսարկուներուն։ Յանձնաժողովը նաև ծանուցած է Բուլմիլի նահանգները թէ վնասուող անհատները եթէ մինչեւ որոշեալ պայմանաժամը չհաստատեն իրենց խնդրութիւնը և վնասին քանակութիւնը, իրենց աղերսագիրները պիտի չընդունուին։ Յանձնաժողովը կը պարտաստէ պաշտօնապէս հաստատուած վնասներու քանակութիւնը պարունակող ցանկեր։

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆ.— Սարբեարի և Եէնիմահալլէի մէջտեղը գտնուած և Ճաֆէր աղայի ու բաժնեկիցներուն սեպհական այգին Ցունաց գերեզմանատան պիտի վերածուի։ Քաղաքապետութեան կողմէ յանձնաժողով մը կազմուած է այդ այգիին գնման և ուրիշ գործողութիւնները կատարելու համար։

ԱՌԻՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ.— Թուրքիոյ և Ֆրանսայի միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագիրը այս օրերս պիտի ստորագրուի։

ԷՎԳԱՖԻ նախարար Ղալիպ փաշա հիւանդ ըլլալով երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհուրդին։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԵՐ.— Գալաթականներու զետեղման ծախքին համար հաստատուած նոր դրոշմաթուղթերը որոնք կ. Պոլսոյ մէջ փետր. 5էն սկսան գործադրուիլ, գաւառներու մէջ ալ ժամանելու և պաշտօնապէս ծանուցանելու թուականէն սկսեալ պիտի գործադրուին։ Այդ թուականէն ետքը պատրաստուած ու նոր դրոշմաթուղթ չկրող գրութիւններու մասին օրէնքին տրամադրութիւնը պիտի գործադրուի։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ մէջ հոյակապ շէնք մը պիտի գտնի օսմ. դեսպանատան համար։

ՕՍՄ. ԳԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ.—Կանխահաս կը համարուի եւրոպական սակարաններու մէջ ելած այն լուրը թէ օսմ. հին պարտաթուղթերու տոկոսին վրայ հարիւրին մէկ քառորդ յաւելում մը պիտի ըլայ։

ՔԱՑՏ ԵՒ ԱՆՈՒԻԽ.— Նախապէս կատարուած քննութեամբ հաստատուած էր թէ փայտը և ածուխը այս տարի քիչ է։ Այս անգամ ձեռնհաս պաշտօնարանը նոր քննութեամբ մը առաջին ենթադրութեան բոլորովին հակառակ արդիւնք մը ձեռք բերաւ, վասն զի ածուխի և փայտի վաճառականները յայտարարած են թէ իրենց ենթադրութեանը մէջ սխալած էին։ Վերջապէս սա ստոյգ է թէ ներկայ ձմրան համար պէտք եղածին չափ փայտ և ածուխ կայ Կ. Պոլսոյ մէջ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը նորէն ծանոյց իսլամական վարժարաններուն որ ուսուցիչները ուսանողներուն հետ նամակ կատարեն։ Նաև կրօնական ուսմանց աւանդուելուն մեծ ուշադրութիւն ըլլայ։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԻՒՌԻՆԵՐը.— Գուլկարիոյ, Սև Լերան ու Ցունաստանի սահմանագլուխներուն վրայ մաքսային վերատեսութեան, Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան և ուրիշ պաշտօնարաններու կողմէ պաշտօնեաներ պիտի կարգուին, ինչպէս կան Սերպիոյ սահմանագլուխին վրայ։

ԷՐԷՑԼԻԻ ԱՇԽԱՀԱՆՔԵՐը.— Թրանսվալի պատերազմին պատճառով Եւրոպայի հանքածուխներու գինը քառապատիկ բարձրացած ըլլալով, Էրէյլիի հանքածուխները մեծ յարգ ստացած են, որով այդ հանքերէն անցեալ տարուընէ հարիւրին վաթսուն աւելի ածուխ կը հանուի հիմա։ Ատոր գրեթէ կէսը Կ. Պոլիս կը փոխադրուի։ իսկ մնացածը Ռումանիա, Պուլկարիա և ուրիշ տեղեր կը ղրկուի։ Պոլսոյ նաւահանգիստը եկող օտար շոգենաւերն ալ այդ ածուխէն կը գնեն։ Ցայսնի է թէ Էրէյլիի հանքագործները իւրաքանչիւր թոնոյին համար հինգ ղրշ ի տուրք մը կը վճարեն որ ծովային Նախարարութեան կը վերաբերի։ Նաև պայման դրուած է որ հանուած ածուխին հարիւր թոնոյէն 60ը ծովային նախարարութեան ծախսի 63 ղրուշի։ Հինգ ղրշ.ի տուրքը հինգուն դրամով չառնուելով այդ գնումներուն հետ կը հաշուակցուի։ Այդ կերպով հանքագործները հիմա առնելիք ունին ծովային նախարարութենէն։ Էրէյլի հանքածուխները որոնք առաջ 15-16 շիլինի կ'արժէին, հիմա՝ անգլիական հանքածուխները 35 40 շիլինի բարձրանալուն վրայ՝ 23-21 շիլինի կը ծախուին։ Այդ հաշուով Էրէյլիի հանքատէրերը հարիւր հազար ոսկիի չափ հասոյթ մը ունեցած են։ Ամէն կողմէ, մանաւանդ օտար երկիրներէ մեծ քանակութեամբ յանձնարարութիւններ կ'ըլլան։ Օտար երկիրներէն տարին 100,000 թոնս հանքածուխ կը բերուէր Կ. Պոլիս։ բայց հիմա այդ քանակութիւնը կէսառկէսի իջած է։ Մայրաքաղաքիս ածուխի վաճառականները որոնք հինգ-վեց հոգիէ կը բաղկանան, ածուխին ածան եղած ատենը 22-23 շիլինի պայմանագրութիւններ կնքած ըլլալով, հիմա պարտաւորուած են առաջուան գինով ածուխ տալ, որով 15,000 ոսկի չափ վնասուած են։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ հաստատուած օսմ. վաճառականները, կ'ըսէ Իքտամ, հեռագրով բողոքեր են Բ. Դրան թէ Ֆիրմանշահի օսմ. պաշտօնեաները դժուարութիւններ կը յարուցանեն օսմ. վաճառականութեան դէմ։ Այդ բողոքը նկատողութեան առնուելով քննութեան ձեռնարկուած է։

ՈՂՈՂՈՒՄ.—Սէլանիկէն կը գրեն թէ վարտար գետը յորդելով զանազան տեղեր և մանաւանդ Քոլաքիա գիւղաքաղաքին տասերեք գիւղերուն մէջ մեծ վնասներ պատահեր են։ շատ մը շէնքեր կործանած են։ Գիւղացիները տանիքներուն վրայ ելած են և քանի մը օրէ ի վեր անօթի ծարաւ օգնութեան կը սպասեն։ Զուրերերը մինչեւ մէկուկէս մէթր բարձրացած են։ Երթեւեկութիւնները լաստերու միջոցաւ կը կատարուին։ Վալտամէ գիւղին եկեղեցին ու դպրոցը փլեր են։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ մէջ գտնուած հնութիւնները մօտերս կայս. Թանգարանը պիտի ղրկուին։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարար Ապտիւրրահման փաշա հիւանդ ըլլալով երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց Խորհուրդին։

ՏԱՐՏԱՆԵԼԻ մէջ ծաղկախտ երեւան ելած ըլլալով մահ մը պատահեր է։ Տեղական կառավարութիւնը առողջապահական միջոցներ ձեռք առած և աղքատ տղաքը պատուաստել տուած է։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 3½ին հրդեհ ծագեցաւ Գալատգիւղի Մօտա ճատէսին։ Կրակը սկսաւ Բանաւօթ անուն դերձակի մը խանութէն և շորս կողմը տարածուելով շորս տուներ այրեցան։ Խանութը որ Գրիգոր անուն հայու մը սեպհականութիւնն է, ապահովագրուած էր։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է հրդեհին պատճառը երեւան հանելու համար։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ տեսանը մօտերս պիտի դատէ Պոլսոյ ապահովութեան Սնտուկին նախորդ հաշուակալ էչրէֆ էֆ.ն՝ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար։

—Նեղեռնադատ տեսանը երէկ դատեց Սթաֆրի անուն մարդ մը որ անցեալ օգոստոսին մէջ Բերայի Թագսիմի աղբիւրին դիմացը նպարավաճառ Նիքոլիի խանութը կանխամտածութեամբ այրած էր, խանութին մէջ գտնուած դրամները գողնալու համար։ Սթաֆրի այդ խանութին մէջ կը բնակէր։ Սթաֆրիի արարքը հաստատուած ըլլալով դատապարտուեցաւ ցմահ տաժանակիր աշխատութեան։

ՈՃԻՐ ՄԸ.— Առջի գիշերը Զիչէֆի փողոցին տուներէն մէկուն մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Ապպաս անուն պարսիկ ծխավաճառ մը նոյն տանը մէջ՝ Էֆթալիա անուն իր հմանուհիին հետ հաճոյալի ժամեր անցուցած պահուն, Էֆթալիա յայտարարեց թէ այլևս յարաբերութիւնները պիտի խզէ։ Ասոր վրայ կռիւ մը ծագելով, Ապպաս դաշոյնը քաշեց և Էֆթալիան կռնակէն և աչքին քովէն ծանրապէս վիրաւորեց ու փախաւ։ բայց քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։ Էֆթալիա հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՑԱՆԿԱՐԵՄԱՀ.—Երէկ Տրապիզոնէն հոս հասած Թrafի անուն հելլենական շոգենաւին մէջ Թէմախցի Հիւսէյին անուն մարդ մը յանկարծամահ եղաւ։

ԶԱՎԱԹԻՈՅ Արքատի փողոցը, գինետան մը մէջ, առջի օրը, մակուկավար Թոփալ Մահմուտ գինովութեան հետեւանքով ինքզինքը կուրծքէն վիրաւորեց դաշոյնով։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

4% ՕՍՄԱՆԻԹԷԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆը

1890ի 4% Օսմանիէյի փոխառութեան պարտաթուղթերու տէրերուն կը ծանուցուի թէ մարտ 1/14էն սկսեալ, նոյն թուականին պայմանաժամը աւարտող 20 թիւ կտրոնները և 1|13 փետրուարի վիճակահանութեան մէջ ընկնող պարտաթուղթերը Օսմ. Պանքային Դալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ պիտի վճարուին, բացի կիրակի օրերէն ամէն օր ժամը 10էն մինչեւ 2½ (Հ. Ե.), և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն մինչեւ 4էս օր։ Մարտ 1/14էն առաջ ժամանաժամը լրացած կտրոնները ու պարտաթուղթերը ևս պարտին որոշեալ օրերուն և ժամերուն դրամատուն ներկայացուիլ։

Պարտաթուղթերուն և կտրոններուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանայ թուահամարեալ պnrsro մը, պիտի յանձնուի ստացագիր մը, որ պէտք է որոշուած թուականէն 10 օր ետքը ներկայացուի Դալաթիա, Օսմ. Պանքայի սնտուկին։

* * *

4% ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

4% փոփոխեալ Օսմ. պարտքին պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ մարտ 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը նոյն թուականին աւարտող 33 թիւ կտրոններու վճարումները պիտի ըլլան Օսմ. Պանքայի Դալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ, բացի կիրակի օրերէն ամէն օր ժամը 10էն մինչեւ 2½, և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն մինչեւ 4էս օր։ Մարտ 1 14էն առաջ պայմանաժամը լրացած կտրոնները պարտին որոշեալ օրերուն և ժամերուն ներկայացուիլ դրամատուն։

Կտրոններուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանայ թուահամարեալ պjorsro մը, տէրերուն պիտի յանձնուի ստացագիր մը, որ պէտք է որոշուած թուականէն 10 օր ետքը ներկայացուի Դալաթիա, Օսմ. Պանքայի սնտուկին։ 1—6

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԻԱՅԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆը

ԽԱՊԱՅԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ Ի ՄԵՐՍԻՆ

Խապայեան Տ. Սահակ Սրբազանէն երէկ գիշեր Ս. Պատրիարք Հօր հասած հեռագրէ մը կը տեղեկանանք թէ Ն. Սրբազնութիւնը Մերսին հասած է ողջամբ և թէ իր պաշտօնին վերաբերեալ հրահանգները ու պաշտօնաթուղթերը տակաւին իր ձեռքը չեն հասած։

Ս. Պատրիարք Հայրը Լայոն հեռագրեց թէ պաշտօնաթուղթերը անցեալ կիրակի օր մայրաքաղաքէս ճամբայ հանուած ըլլալով, հաղիւ յառաջիկայ ուրբաթ առաւօտ իր ձեռքը պիտի հասնին։

Միւս կողմէ ալ դատական պաշտօնատունէն ծանուցուած է Պատրիարքարան թէ Պէհա պէյ Ատանա հասած ըլլալով, հաւանաբար յառաջիկայ կիրակի օր ձեռնարկուի ընտրութեան որ ժամանակ արդէն թէ Սահակ Սրբազան և թէ պաշտօնաթուղթերը հասած կ'ըլլան Ատանա։

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ գիշեր Ազգ. Պատրիարքարան անցընելով, այս առաւօտ Մայր եկեղեցի իջաւ և Ս. Վարդանանց տօնին առթիւ կատարուած արարողութեանց և հոգեհանգստեան պաշտօնին նախագահեց։ Այս առթիւ հոգեշունչ քարոզ մըն ալ խօսեցաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը այսօր Ազգ. Հիւանդանոց կ'երթայ, իր այցելութեամբը մխիթարելու համար հաստատութեան մէջ պառաւսպարուած հիւանդները։ Ս. Պատրիարք Հայրը Ս. Յակոբայ որբանոցն ալ պիտի այցելէ։

ԱՂԳԱՅԻՆ ԼՈՒՄԱՆ

Այս առտու՝ երբ Ս. Պատրիարքը Մայր եկեղեցւոյ ժամերգութեանց աւարտումէն ետքը իր սենեակը կ'երթար, հեռուորդները նշմարեցին վառելուն աչքերով, խելացի և ութը տարեկան մօտ տղայ մը՝ որ սրունքներու մէջէն անցնելով կը ջանար Ս. Պատրիարքին կարելի եղածին չափ մօտը հասնիլ։

Ու երբ սենեակ մտան, տղան ալ իրենց հետ ներս մտած էր արդէն ու գացած կեցած Ս. Պատրիարք Հօր առջեւ որ հարցուց անոր.

—Ի՞նչ կ'ուզես, տղա՛ս։

—Գանձանակս, Սրբազան։

—Ի՞նչ գանձանակ։

—Իմին գանձանակս բերի, ինձի պէս աղքատ տղոց տաք տէր։

Եւ տղան դրպանէն տուփ մը հանելով տուաւ Ս. Պատրիարք Հօր։

— Ինձի կը ճանչնայի՞ր, հարցուց Ս. Պատրիարքը։

— Այո՛, Մայ-եկեղեցին տեսած եմ քանի մը անգամ։

—Ո՞վ եմ ես։

—Սրբազան Հայրն ես, ինձի ըսին որ որբերուն հաց կու տաս։

—Ո՞ր դպրոցը կ'երթաս։

—Եէնի Գաբուի։

—Ի՞նչ կը կարդաս։

—Uhrs գիրքը...։

Այս բարի տղան որ Մշեցի Փտէեան ընտանիքին կը պատկանի, մեկնեցաւ քիչ ետքը, հետը տանելով նշխարքներ և օրացոյցներ՝ զորս Ս. Պատրիարք Հայրը տուաւ իրեն, միևնոյն ատեն խոստանալով աղուոր գիրքեր ղրկել դէռ։

Երբոր գանձանակը կոտրեցին, մէջէն ելաւ 23 ղրուշի մանր դրամ՝ որ նպաստի ծանձնաժողովին պիտի յանձնուի։

Հանգուցեալ Տ. Աստուածատուր Սրբազանի մահուան առթիւ Ս. Պատրիարք Հայրը հեռագրաւ ցաւակցութիւն յայտնած էր Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին։ Տ. Յարութիւն Պատրիարք երէկ հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտներ է Ս. Պատրիարք Հօր և այս առթիւ երկար կեանք մաղթեր է։

—Ուսումն. Խորհուրդը իր վաղուան նիստին մէջ վերջնապէս պիտի որոշէ ուսուցիչներու կիրակնօրեայ դասընթացքներու վերջնական կարգադրութիւնները, անմիջապէս ձեռնարկուելու համար դասախօսութեանց։ Խորհուրդը ուշադրութեան պիտի առնէ նաեւ իր անդամներէն Պետրոս Կարապետեան և Բարսեղ Սահակեան էֆէնտիներու ինչպէս նաեւ կրթական տեսչին կողմէ պատրաստուած մէկ տեղեկագիրը, որ կը վերաբերի Մաքրիգիւղի վարժարանին չուրջը դարձած խնդիրներու մասին Խորհուրդին կողմէ յանձնարարուած քննութեան արդիւնքին։

—Կը լսենք թէ Քղիի գիւղերէն շատերը, ինչպէս Խօսնակ, Արէգ, Ճապարգիւղ, եւայլն զուրկ են քահանայէ։ կը յուսանք թէ նորընտիր առաջնորդական տեղապահ Տ. Վահրիճ վարդապետ Շահլամեան պիտի աշխատի լեցնել այս շա՛տ կարեւոր պէտքը, մէյմէկ կարող և ուսեալ քահանայ ձեռնադրել տալով յիշեալ գիւղերուն համար։

—Բարեկենդանի առթիւ այս շաբթու վարչական ժողովները նիստ չպիտի դուսմարեն։ Ուսումնական Խորհուրդը միայն վարը պիտի դուսմարուի։

—Ճանիկի առաջն. տեղապահ Տ. Գնէլ վարդապետ բնիկ Աշտեցի տիրացու կարապետ Խաչատուրեանը գրով մը ղրկած է Ս. Պատրիարք Հօր, որպէս զի Արմաշու Դպրեվանքին մէջ ժամանակ մը եկեղեցական ուսմանց մէջ հրահանգուելով քահանայ ձեռնադրուի վիճակին Ցաթսա գիւղի եկեղեցոյն վրայ։ Ն. Սրբազնութիւնը հարկ եղած հրահանգները տուաւ որպէս զի փութով Արմաշ ղրկուի յիշեալ ընծայացուն։ Ցաթսա իր 60 տուն բնակչով վերջին ատեններս գրչէթ զուրկ էր կրօնական պաշտօնեայէ։

—Ղրիէն գրուած նամակ մը կը տեղեկանանք թէ վիճակին առաջն. տեղապահ Տ. Վահրիճ վ. Շահլամեան երկու ամսէ ի վեր վերաբացեր է տեղւոյն ազգ. վարժարանները և կ'աշխատի կարելի եղածին չափ լաւ վիճակի մը մէջ պահել զանոնք։ Տ. Վահրիճ վարդապետ վերաբացեր է նաեւ աղջկանց վարժարանները, բայց աշակերտուհիներուն ձեռագործի նիւթեր հայթայթելու առթիւ նիւթական դժուարութեանց հանդիպած ըլլալով։ դիմում ըներ է Պոլսեռնակ Բղիցի ազգայիններու որ պէտք եղած օգնութիւնը ընեն այդ անհրաժեշտ պէտքը գոհացնելու համար։

Ղրիի վարժարաններուն վերաբացման առթիւ ի դէպ է յիշեցնել թէ այդ վարժարաններուն մէջ երբեմն կարող ուսուցիչներ կը պաշտօնավարէին՝ որոնք նախորդ առաջն. տեղապահին ապիկարութեան պատճառաւ ստիպուած էին հեռանալ և ուրիշ տեղ պաշտօն գտնել։ Տ. Վահրիճ վարդապետ շատ լաւ գործ մը ըրած պիտի ըլայ կրկին Ղրի բերելով այդ կարող ուսուցիչները, որոնցմէ մանաւանդ Պետրոս էֆ. Սրապեան շատ մեծ զարկ մը կրնայ տալ Ղրիի կրթական գործին, ստանձնելով վարժարաններու ընդհանուր տնօրէնութիւնը։ Սրապեան էֆ. այս պահուս թէեւ Տիարպէքիր կը գտնուի, բայց չենք կարծեր որ հոն մնալ ուզէ, նկատի առնելով այն անիմաստ դժուարութիւնները՝ զորս տեղւոյն առաջն. տեղապահ Հնորհնեալ Տ. Եզեկիէլ վարդապետ կը յարուցանէ կրթական խնդրին շուրջը։

— Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ ի նպաստ Հիւանդանոցին հաստատուած առտնին գանձանակներու բացումը տեղի պիտի ունենայ ներկայ ամսոյս մէջ։ Ուստի ամէն անոնք որոնց բնակարանները կամ վաճառատունները զրկուած են այդ գանձանակներէն, կը հրաւիրուին ներկայացնել զանոնք Հոգաբարձութեան գրասենեակը, և կամ իրենց պատկանած թաղին թաղ. Խորհրդարանը տանելով, իրենց ներկայութեան բանալ տալ և գոյացած հասոյթը յանձնելով ստանալ պէտք եղած ստացագիրը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Սերոբէ էֆ. Տամատեանի ընդ Օր. Մալվինա Մ. Փափազեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է հիւանդանոցիս, Յակոբ էֆ. Ինայէթեան։

ՀԵՌԱԳԻՐ ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 փետր.—Քէլմնց զօրավարը նորէն գրաւեց Ռէնսպուրկը։

—Սըր Ռըտվէրս Պըլլը Թուկէյայի վրայ յարձակ Պոէրներուն որոնցմէ 60 հոգի գերի բռնեց։ Քոլէնզոյէ ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ քանի մը արիւնալի ճակատամարտներ տեղի ունեցեր են, կարեւոր կորուստներ պատճառելով երկու կողմէն։ Այդ ընդհարումներուն հետեւանքով զինադադար մը կնքուեր է։

—Լէյտիսմիթի անգլիական բանակը յարձակում մը կատարեց Պոէր դիրքի մը վրայ, բայց ետ մղուեցաւ։ Անգլիացիները կորսնցուցին հինգ սպայ և 252 զինուոր։

—Անգլիական լրագիրները կ'ըսեն թէ Քրոնեէ զօրավարը, անձատուր ըլլալէ առաջ, կրցեր է ազատել իր թնդանօթները։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ Կայսրը և Իտալիոյ Թագաւորը հեռագիրներ ուղղելով Անգլիոյ Թագուհիին, շնորհաւորեցին Քրոնեէ զօրավարին անձնատուութեանը առթիւ։

—Պէրլինի լրագիրները Անգլիոյ յաջողութեանց առթիւ, Անգլիոյ նկատմամբ շատ համակիր լեզու մը կը գործածեն։ Այնէն ոք կը գնահատէ Քրոնեէ զօրավարին յանդգնութիւնը։ Պոէրներուն նկատմամբ աւելի կարեկցութեան զգացում մը կը տիրէ։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովը սկսաւ վիճաբանել նաւատորմի ելմտացոյցին վրայ։

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՐԷՆ

ԲԱՐԻԶ.— Սթրազպուրկէն կը հեռագրեն թէ Խորհրդարանը մեծամասնութեամբ ընդուներ է Վինթէրէր երեսփոխանին առաջարկութիւնը թէ Ալզաս Լորէնի վերաբերեալ Դիկտատորական յօդուածը ջնջուի։

ԺԱՆՏԱՒՈՏ

ԼՈՆՏՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աւստրալիոյ նաւահանգիստներուն մէջ ժանտախտը կը ճարակի։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ.—Հարուստ կին մը որուն խղճութիւնը և ակնկիներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքոլսոնի հաստատութեան արհեստական թիմբանիներովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թիմբաններէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան (Institut) հասցէին Longcott, Gunessbry, London W.

Տ. Խ ԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ոդ երեսը

ՂԵՂԱՔԻՆՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	12½
Ամէնէն բարձր գին	»	26	14
Ամէնէն վար գին	»	26	09½
Ռումէլիի երկաթ. գոց.	Ֆր.	128	12½
Ամէնէն բարձր գին	»	125	25
Ամէնէն վար գին	»	127	25

ԲԱՑՈՒՄ 17 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	11½
Բուլմէլիի երկաթուղի	Ֆր.	128	12½
Սամսունցիէ		437	50
Մէշիթ		296	—
Ռոմ. Գանքա		13	25
Ռէնտի Ժէնէրալ 0000.		2	34
Մօս. 00. Նամտ է Վալէօս	Ա. Ո.	0	08
Օսմ. Ապաճ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		685	—
» Փուրսանս		214	—
» պարտաթ.	Ֆր.	482	—
Քարտսի Ե. Պոլսոյ	»	475	—
Թրանսվալ	»	66	75

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	20
Ռոլ էմէրգիթլ	»	90	—
Քրիսիոց	»	51	10
Մէջիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէջիտիյէ	»	96	07
Բուլգար ռոպիաղրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	22½
» » » չէք	»	110	1½
Բարիզ » »	Ֆր.	32	92½
» » » չէք	»	22	82½
Գէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	50
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	83

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 Փետր.

Օսմ. Քոնս. սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	35
) գոց.	»	24	35
» » » Բ.	»	48	60
» » » Գ.	»	28	02½
Օսմանիէ	»	437	—
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	130	75
Օսմ. Ռէշիթ	»	296	—
Օսմ. Կայս. Գանքա	»	582	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101	67
Ռէնտի Լիոնէ	»	1146	
Իտալական Ռանթ	»	93	80
Սպանիական արտաքին	»	68	81
Թրանսվալ	»	68	—
Հէր Լոնտոնի վրայ	»	25	185
Դրամագնդ	»	94	—

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Փետր.

Ռուպլը	»	216	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	123	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն

Միայն 20 տարեվճարով

Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի

(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է ֆր.		4140
Էտէնա ընկերութեան	» » »	» 3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի		*ֆր.* 732
20 տարուանմէջ	» » »	» 14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով		» 25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը

Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ 489

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒՍԹՕՖԼԸ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԾՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889Ի

ԵՐԿՈՒ ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՆՇԱՆԸ

Եւ Գուսթօֆլը անունը ամբողջովին գրուած, միակ երաշխաւորութիւն ներն են յաճախորդին համար։

ՄԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍ ԱՐՆԱԹԱՋՕՏ ՃԵՐՄԱԿ ՄԵԾԱՂԼ

Առանց ուշադրութիւն ընելու գիներու մրցման, զոր կարելի չէ մեզի դէմ մղել առանց վար տեսակ ապրանքներու, մենք ամէն առեն լաւ տեսակ ապրանքներ կը ստանանք և սա սկզբունքին հաւատարիմ կը մնանք, որ մեր յաջողութեան գաղտնիքը եղած է

Լաւագոյն ապրանք, կարելի եղածին չափ ազան

Յաճախորդին միտքը շչփոթելու համար, պահած ենք նոյնպէս պէտք եղածը։ — այն սկզբունքը զոր անհրաժեշտ և բաւական կը համարինք, մեր արհեստին քառասնամեայ փորձառութեամբ։

Միակ երաշխաւորութիւնը յաճախորդին, մեր ապրանքներուն, հոս կցեալ գործարանի նշանը և Գուսթօֆլը անունն է, ամբողջովին գրուած։

Կ. Պոլսոյ մեր միակ ներկայացուցիչներն են Մ. Մ. Գուսթալի եղբարք, Պոն Մատալ, 354, Բերայի չիտակ ճամբան, ուր յաճախորդները կատարելապէս ապահով են, ՄԵՐ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ, թէ ոչ և է վարոց նիւթ չի ծախուիր իրենց, իբր ապրանք մեր վաճառատան։

ԳՈՒՍԹՕՖԼԸ և ԸՆԿ.

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 *Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքսայա 37 Ապահովագրութեանց տիւղը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆԹ.*

Երաշխաւորութեան գումար		121,765.333 ֆր.
1898 *ի հասոյթք*		34,775,462 »
1881 *էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ*		164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ — *Գլխաւոր գործակալ Թուրքիոյ համար* ԹԷՈՖՕՐ ԲԷՐԲԷՆ 524

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՄԱԹԻՔՕ sc ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՅԻ ԼՈՒՄԱՆԱԿ

Մի փոքր բերան. Մաթիքօի սերտով պատրաստուած այս ներարկումն մէկ քանի տարուան մէջ արհեստական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ թէ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ միզասայնները։

ՄԱՐՄԱՆԻ ՄԻՏՈՒՄ

Ամենատարբեր տրդիւնք սերտիկասուս գարմանման համար։ առանց երբեք յոգնեցնելու՝ տամարան, ինչպէս կ'ընեն բուսական յայտ թէժ ցարբերները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողց. և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՍՈՒՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 *միլիոն.*	1871էն *մինչեւ* 1897 *վճարուած գումար* 339 *միլիոն.*

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմ Իտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» *Ռուսլի Հաեսս, Դեր-Նախագահ.*
» *Ժոզէֆ Հաեսս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.*
» *Գոլոմոն Նաքս,* » » » » »
» *Անթուան Բրոքէշ ա'Օսթէն.*
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան ար Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր

Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՌ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ գործակալ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ. Բեռա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CHles FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1899 *Նոյեմբեր 10էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն*

Եւրոպական եգերէհն Կամուրջ

1	33	Պոյմ. Ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ.	20	2	— Պէշկ. օրթ. զրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզք. տոիմ.
1	30	Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սէն. պոյմ. պշկ.	39	3	— Պէշկ. օրթ. արսվ. Ր. հիս. պոյմ. բաց ի ուրբաթէ
2	15	Պոյմ. Ր.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ.	45	3	40 Պշկ. Սպիտ.զգկն. օրթ. պէլլ.չենկլ.արնվ. պէպէք գասլ. Ա. Ր. Հիս. պոյմ. զանլ. եսլիք. բշպ. պէյզ. Թրպ. պաբտ.մզր. եսմ.
2	15	Եսմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. մրրկ. Ր. հիս. պէպ. արս. զրչ. օ.թ. պշկ.	40	4	25 Զրչ. արսվ. մրրկ. բաց ի ուրբաթէ,
3	—	Մրրկ. ը. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ.պէշ. (բաց ի ուրբաթէ)	37	4	— Պէշկ. օրթ. արսվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. սոէս. ենիք. Թրպ. պէօյք. մզրպ. սոնր;
3	15	Եսմ. մզր. պ.ֆքտ. Թրպ. ենք. սէն. պոյմ. ը. հրս. պէպէք արն. զրչ. օրթ. պշկ.	43	6	— Պէշկ. օրթ. գ.զշ. արս. պէպ. Ր. հիս. պոյմ. սոէս. ենիք. Թրպ. պէյքտ.մզրպ. եսմ. Ր.Ա. գավաք
4	—	Պոյմ. ը. հիս. պէպէք արս. զրչ. օրթ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ)	39	7	— Պէշկ. զվկ. պէյ. չենկ. արնվ. գանտ. Ր. դիսար պոյմ. զանլ. սէնրք. պէյրօզ Թրպ. պէօյ, մէզպ. եէնմմ.
4	45	Եսմ. սպէ. պաբտ. Թրպ. ենք. սէն.մրրկ. ը. հիս. պէպէք արն. զրչ. օրթ. պշկ.	34	9	— Պշկ. օրթ. գէշ. արսվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. սոէն.գանլ. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. եսլիս;
5	—	Մրրկ. պոյմ. ը. հրս. պէպ. արս.զրչ.օրթ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ)	44	9	45 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. բաց ի ուրբաթէ
5	30	Եսմ. սպրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. պոյմ. Ր. հիս. պէպ. արսվ. զրչ. օրթ. պէշկ.	3	10	15 Մրրկ. եսլիք. Թրպ. պաբտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. գավաք
6	45	Պէյզ. եսք. գանլ. մրրկ Ր.Ա. հիս. գանտլ. պէպ. արսվ. չէպկ. պէյլ.օրթ.հզկ.սպրտա.	20	10	20 Պէշկ. գանլ. Ա. հիս. գանլ. չպլ. բշպ. պէպ. Թրպ. պէօյք. մզրպ.
7	—	Եսմ. մէզպ. պաբտ. Թրպ.ենք.սոէն.մրրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պէշկ.	21	10	40 Պէշկ. օրթ. զրչշ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Ր.հիս. գվլ. մրրկ. սոէն. եսլիք. բշպ. պէյ. բաց ի ուրբաթէ
8	15	Ր. Ա. գավ. սսմ.մէզպ. պաբտ. Թրպ. պէյզ բշպ. չպք. գանլ. Ա. հիս. գանլ. վանք. չէպկ. պէլլ. գուզկ. սպրտ.	43	11	10 Պէշկ. գանլ. Ա. հիս. գանլ. չպլ. բշպ. պէպ. Թրպ. պէօյք. մզրպ.
9	—	Սնմ. մզպպ. պաբտ. Թրպ. եսլիք. սոէն. պոյմ. Ր.հիս. պէպ արս ըրչ. օրթ պէշկ	45	11	35 Եսլիք. գանլ. պէյքտ. մէզպ. եսլիմ;
10	35	Մրրկ. արն. (բաց ի ուրբաթէ)	46	11	50 Պշկ. պէպ. Ր. հիս. սոէն. եսլիք;
11		Եսմ. մէզպ. պէյքտ. Թրպ. եսլիք. մրրկ. ը. հրսք պէպ. արս. օրթ. պէշկ;	34	12	— Պշկ. օրթ. գ.զշ. արսվ. պոյաս.

Ասիական եգերէհն Կամուրջ

1	30	Ա. հիս. գատ. վնլք. չնկ. պէլլ. Թզկ.	35	2	45 Պշկ. զվկն. պէլլ. չենկլ. վնլք. գնտրլ. Ա. դիսար գվլ. չպլ. բշպ. պէյզ.
1	45	Պէյզ. բշպ. չպլ. գասլ. Ա. հիս. գնտ. գասք. չէսգ. պէլլ. գվկ. պշկ.	21	3	20 Զանլ. Ա. հիս. բաց ի ուրբաթէ
2	15	Ա. հրս. գատլ. գասք. չենկ. պէլլ. գվկ. (բաց ի ուրբաթէ)	44	3	40 Սպիտ. զգկն. օրթ. պէլլ.չենկ. արնվ. գատլ. Ա.Ր. հրս. գասլ. մրրկ. սոնր. բշպ. պէյզ. Թրպ. պաբտ.մզրպ. եսմ Ր. Ա. գավլ.
2	45	Ր. Ա. գվ. եէնմմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. պէյզ. բշպ. չպք. գնլ. Ա. հիս. գնտ. գանք. չէնկ. պէլլ. գվկ. պշկ.	17	4	30 Պէշ. պէլլ. չպ. վնք. գատլ.Ա.հրս. բաց ի ուրբաթէ
4	—	Ա. հրս. գատլ. վաք.չենկ.պէլլ. գվկ. պշկ; (բաց ի ուրբաթէ)	45	5	15 Պշշ. գվկ. պէյ. չենկ. գանտ. Ա. դիսար գանլ. չպլ. բշպ. պէյզվ;
5	—	Պէյզ. բշպ. չպլ. գնլ. Ա. դիսար գնտ. (սովորական օրերը Սկտ. եւ միւս օրերը գանք. չէնկ. պէլլ. գվկ. պշկ.)	33	9	5 Պէշբ. գվկն. պէյր. չենկ. վնլք. գնտլ. Ա. դիս. գնլ. բշպ. պյզզ.
5	30	Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չենկ. պէլլ. գվկ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ)	40	10	20 Պէշկ. գնտլ. Ա. դիս. գանլ.ճանլ. չպզլ. բշպ. պէյզ. Թրպ. պէօյ. մզրպ.
6	45	Պէյզ. եսիք. գանլ. մրրկ. Ր. Ա. հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. գվկ. սկիտ.	20	10	25 Պէշգ. գվկն. պէյլ. չենպլ. վնիք; բաց ի ուրբաթէ
8	15	Ր. Ա. գվզ. ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. Պէյզ. բշպ. չպլ. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկ. պէլլ. գուզկ. սկիտ;	43	10	40 Պէշկ. օրթ. գրչշմ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ր. Ա. հրս. գանլ. մրրկ. սոէն. ենիք. բշպ. պէյզօզ. բաց ի ուրբաթէ
10	25	Պէյզ. ենիք. գանլ. Ա. հիս. գանտ. չնկ. պէլլ. պշկ.	37	11	— Պէշ. գվկ. պէլլ. չէնկ. վնք. գնտ. Ա.հիս.
11	5	Զանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ (բաց ի ուրբաթէ)	20	11	30 Գնտ. Ա. հիս. գ'լ. չպզ. բշպ. պէյզ.
				11	55 Պշկ.զգկն. պէյլ. չէնկ.վնիք.գնտլ. Ա.հիս.

Կամուրջէն եւրոպական եգերէ

2	—	Պէշկ. օրթ. զրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզք. տոիմ.	34	3	40 Պշկ. Սպիտ.զգկն. օրթ. պէլլ.չենկլ.արնվ. պէպէք գասլ. Ա. Ր. Հիս. պոյմ. զանլ. եսլիք. բշպ. պէյզ. Թրպ. պաբտ.մզր. եսմ Ր. Ա. գավլ.
3	—	Պշկ. օրթ. արսվ. Ր. հիս. պոյմ. բաց ի ուրբաթէ	39	4	30 Պէշ. պէլլ. չպ. վնք. գատլ.Ա.հրս. բաց ի ուրբաթէ
4	—	Պշկ. օրթ. արսվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. սոէս. ենիք. Թրպ. պէօյք. մզրպ. սոնր;	35	5	15 Պշշ. գվկ. պէյ. չենկ. գանտ. Ա. դիս. գանլ. չպզ. բշպ. պէյզվ;
6	—	Պէշկ. օրթ. գ.զշ. արս. պէպ. Ր. հրս. պոյմ. սոէս. ենիք. Թրպ. պէյքտ.մզրպ. եսմ. Ր.Ա. գավաք	35	9	5 Պէշբ. գվկն. պէյր. չենկ. վնիք. գնտլ. Ա. դիս. գնլ. բշպ. պյզզ.
7	—	Պէշկ. գվկ. պէյ. չենկ. արնվ. գանտ. Ր. դիսար պոյմ. զանլ. սէնրք. պէյրօզ Թրպ. պէօյ, մէզպ. եէնմմ.	45	10	20 Պէշկ. գանլ. Ա. դիս. գանլ.ճանլ. չպզլ. բշպ. պէյզ. Թրպ. պէօյ. մզրպ.
9	—	Պշկ. օրթ. գէշ. արսվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. սոէն.գանլ. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. եսլիս;	34	10	40 Պէշկ. գանլ. Ա. դիս. գանլ. չպզլ. բշպ. պէյզ. Թրպ. պաբտ.մզր. եսմ Ր. Ա. գավլ.
9	45	Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. բաց ի ուրբաթէ	46	11	— Պշկ. գվկն. պէյլ. չենկ. վնիք. գնտլ. Ա. դիս. գանլ. մրրկ. սոէն. ենիք. բշպ. պէյզօզ. բաց ի ուրբաթէ
10	15	Մրրկ. եսլիք. Թրպ. պաբտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. գավաք	40	11	30 Գնտ. Ա. հիս. գ'լ. չպզ. բշպ. պէյզ.
10	20	Պէշկ. գանլ. Ա. դիս. գանլ. չպլ. բշպ. պէպ. Թրպ. պէօյք. մզրպ.	39	11	55 Պշկ.զգկն. պէյլ. չենկ.վնիք.գնտլ. Ա.հիս.
10	40	Պէշկ. օրթ. զրչշ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Ր.հրս. գվլ. մրրկ. սոէն. եսլիք. բշպ. պէյ. բաց ի ուրբաթէ	21		
11	10	Պշկ. Ր. հրս. պոյմ. սոէս. եսլիք;	43		
11	35	Եսլիք. գանլ. պէյքտ. մէզպ. եսլիմ;	45		
11	50	Պշկ. պէպ. Ր. հրս. սոէս. եսլիք;	37		
12	—	Պշկ. օրթ. գրչշ. արսվ. պոյաս.	20		

Կամուրջէն ասիական եգերէ

2	45	Պշկ. զվկն. պէյլ. չէնկլ. վնլք. գնտրլ. Ա. դիսար գվլ. չպլ. բշպ. պէյզ.	33
3	20	Զանլ. Ա. դիս. բաց ի ուրբաթէ	45
3	40	Սպիտ. զգկն. օրթ. պէլլ.չենկ. արնվ. գատլ. Ա.Ր. դիս. գասլ. մրրկ. սոնր. բշպ. պէյզ. Թրպ. պաբտ.մզր. եսմ Ր. Ա. գավլ.	21
4	30	Պէշ. պէլլ. չպ. վնք. գատլ.Ա.հրս. բաց ի ուրբաթէ	40
5	15	Պշշ. գվկ. պէյ. չենկ. վնլք. գնտլ. Ա. դիս. գանլ. չպզլ. բշպ. պէյզվ;	20
9	5	Պէշբ. գվկն. պէյր. չենկ. վնլք. գնտլ. Ա. դիս. գնլ. բշպ. պյզզ.	37
10	20	Պէշկ. գնտլ. Ա. դիս. գանլ.ճանլ. չպզլ. բշպ. պէյզ. Թրպ. պէօյ. մզրպ.	39
10	25	Պէշգ. գվկն. պէյլ. չենպլ. վնիք; բաց ի ուրբաթէ	20
10	40	Պէշկ. օրթ. գրչշմ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ր. Ա. հրս. գանլ. մրրկ. սոէն. ենիք. բշպ. պէյզօզ. բաց ի ուրբաթէ	21
11	—	Պէշ. գվկ. պէյլ. չէնկլ. վնք. գնտ. Ա.հիս.	38
11	30	Գնտ. Ա. հիս. գ'լ. չպզ. բշպ. պէյզ.	44
11	55	Պշկ.զգկն. պէյլ. չէնկ.վնիք.գնտլ. Ա.հիս.	20

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զբաղումներս ստիպած էին զիս նստոդական կեանք վարել, որուն հետեւանքը ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ։ Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթնային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի. Պասուրէն գոյացած պուչտերը մանաւանդ միշտ կը խշխշային։ Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՐԻ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐը գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս չտկուեցաւ, գլխուս ցաւերը անցան. պնդութիւնը ատիճանաբար բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ ալ պուչտերէն հետք չմնաց, և հիմայ Տր. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ։

Ֆրանսա Աշն Լօռան գաւառին կառավարիչ. ԱԼՖՐԷՏՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշգրտապէս միակ դարմանն են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորաբար գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացընեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն։ կը ծախսուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 479 10—26

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔԻՐՈՒԱՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանսոնի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք դնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զտուած յատակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն դէս առ դէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ դիւիի գաւաթ մը Վիլլաբապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախսուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 7—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԹԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 *ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ* 396

(Ամէն տեսակ գոյն յուշ, գոյն Զգուշութեան, գրեթէ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր յաւուած տակառներն փչ ուփ կը լեցնեն. յատկապէս՝ և խոնաւ վիրագործեալ ալյամներու։

Նպատակնար եղանակաւորը, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական տակառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գինի, խնձորջրի ըստ պէտքի, նոսրագոյն, և ապա պրպտանքի երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուի ենչպէս նաեւ թրջուցիչ գեղարտ և ամենակատարելագործեալ [illegible]։

Տ. Դ. Զմանները կերտակի օրերն ալ, (Գիշ- [illegible] դ.) [illegible] օր. (Գիշ- [illegible] դ.) հիւանդ կրնան [illegible] գործածել։

Գեղարդիպեցէք կրնան գիտել, [illegible] բնակարան [illegible] 197

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը

(30 *ակտիր* 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս *Բակրեան խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ* 67	*Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավուրսը փողոց, Օսմ. նամակատան դէմը*

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւսօխ

Մարբուճճիլար, Զարշըլը խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌՈՒՈՅՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՂԵՆԱՒԱՐ

Ընդարձակ Հրատ. Կ. Գալաթիոյ և Օրթաքեայ

Անուանք	*Թօնս*	*Անուանք*	*Թօնս*	*Անուանք*	*Թօնս*	*Անուանք*	*Թօնս*
Ալպանս	1069	Գոմս	1437	Գոզս	1011	Մարմս	724
Ալէքս	3607	Գոնկս	2903	Գրօսս	1695	Մարէնկս	2273
Անճէլս	1541	Գորսս	895	Լիրս	775	Մարդէլլս	3703
Բրիսսոս	2377	Գիլս	6311	Հիւսալկս	1581	Միրտաս	3557
Գասսոս	1832	Ջամինս	937	Հինտու	3720	Միլս	1057
Գոլսմինս	1364	Ֆուրս	2233	Հորդաքս	3600	Մոնդէպէլլս	1735
Գրանս	1075	Ջրաքս	1713	Հաւնպէք	880	Մաւրիլլս	2419
Գրիլնս	841	Ֆինամս	504	Թէկս	2354	Նէրս	1083
Գրիֆֆիթ	4481	Ֆարս	3464	Կոսմոս	5540	Օմրս	4100
Գէյլս	1671	Ֆրեսրատս	1520	Ֆրէնս	1030	Ռանտրս	4036
Գարվրաս	1287	Ֆրազս	1483	Ֆիլլաս	1653	Որրայտոս	1535
Գամէս	1244	Ֆրաս	954	Ֆորբէս	2207	Բաքերմս	1637
Գազս	1094	Ֆենիմոր	1828	Ֆուլս	1706	Ռոս	510
Գլոսակս	2782	Ֆլամինկս	849	Լէս	1083	Գիլս	2229
Միսէրս	1834	Ֆրանսիսքս	4588	Լէբանոն	2272	Գինա	1663
Գլիս	2697	Գարիէլս	3080	Լիվսոնս	1843	Ռոլլս	1613
Գոլդսմս	4235	Գիլմոս	1248	Լորէնցս	3191	Ռամէս	1789

Քանկ չսգենաւը, նաւապետ Ճոնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 13ին և 27ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏ ՐԻՋՕ

Թիւ 17—18, Գիւշիւք Մեկեթ խան, Գալաթիա 377

ՍԱՎՕՆ ՄԵՏԻՔԱՄԵՆԹԷՕ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ,

SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԽԱՑԽԱՆԻ ՕԾԱՌ. տեխուսակելի մորթի վրիկներու, զրքինի (Բէմբէյ). եւ մորթի ամէն տեսակ հիւանդութեանց։

ՍԱՎՕՆ ՍԻՒԼՖԻՒՐԷՕ՝ յոգոյին ցաւերու համար։

ՍԱՎՕՆ ԲՈՐՕՖՕՐԼՕՌԻՒՐ ՏԻՏՈՒԱՌԻՒՐ՝ մորթի ամէն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։

ՍԱՎՕՆ Ա ԼՅՍԻՏ ՖԷՆԻՐ. որ յանձնարարուած է իբրեւ պահպանող տարբերութիւն հիւանդութեանց, ինչպէս են ցուրտ, նեխական տենդ։ Կը դարմանէ մորթի տկնան արտաքնութիւնները։

ՍԱՎՕՆ Օ ՊԻ-ԲՈՐՕՖՕՐՄ ՏԻՏՈՒԱՌԻՒՐ՝ տնդկով պատրաստուած բոմանեներուն տեղ կը բռնէ՝ մարմնոյն վրայ տեղ միջատները չընելու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողց. և բոլոր դեղարանաց մէջ։ A.

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԻՆ

Պահանջեցէք հեղինակաւոր անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախսուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԻԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈՂԵՆԱՒԵՐ

Մ բտ 5ին ժողովի, Անատոլուի եղերքին

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 6ին ժողովի, ուղղակի Մարսիլիա Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գոյնակալին Թոփ Հանէ Գարաֆի վրայ։ Թ. ՌԷՊՈՒԼ

CUNARD

ՀԱՅԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible]

Անուանք	*Թոնս*	*Անուանք*	*Թոնս*
[illegible]	7748	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7718	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7391	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5567	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5547	[illegible]	[illegible]
[illegible]	4808	[illegible]	[illegible]
[illegible]	4557	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2443	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1876	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1614	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Շերպուրը չոգենաւը, նաւապետ Քարպիոս, ընդհանուր վաճառքով Լիվերպուլի հոս հասաւ։

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ Joly et Seager

Մէյմանէթի խան, Թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քարաքեան Մուսթաֆա փողոց։ 571

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑ ՍԿԻԻՏԱՐԻ ՇՈՂԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Ծկիւտարէն Կամուրջ Ժ. Վ.	*Կամուրջէն Սկիւտար* Ժ. Վ.
— —	— —
— —	— —
1 —	1 25
1 40	1 50 Գուզկ.
2 —	2 30
2 35	2 50
3 —	3 20
3 35	3 50
4 —	4 40
4 40	5 30 Պէշիկթաշ
5